

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többeszeri hirdetésnél olcsóbb. Nyitólapon 25 kr. Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr. A hirdetések Bittermann Nándor nyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

Megyei közgyűlés.

Főispán ur Óméltósága a szépen megtelt nagy terembe díszmagyarban éljenzések között bevonulván, a következő, feszült figyelemmel hallgatott beszédet mondotta:

Tekintetes megyei közgyűlés.

Hódolva Bács-Bodrogh megye régi hagyományos fellegfőjének, mely szerint az a megyei közgyűlések

alkalmával főfeladatuk a helyes és jó adminisztráció gondoskodást tekintve, és az országos jelentőségű politikai ügyekhez csakis a legfontosabb esetekben szólott hozzá: eleddig a közgyűlések megnyitása alkalmával az országban és megyénkben tapasztalt politikai mozzanatokról meg nem emlékeztem.

Ez alkalommal azonban engedje meg a T. közgyűlés, hogy kivételt tegyek és egy, a közelmúltban e megyében tapasztalt felette örvéndes politikai mozzanatról néhány szóval megemlékezzem.

Mint a T. közgyűlés előtt tudva van, az ország németajku lakossága egy csekély töredékének, igaztalan és különösen a külföldi német sajtóban nagy garral kolportált panaszai folytán, a berlini »Deutscher-Schulverein« Magyarországra, annak törvényhozására, kormányára és magyarajku lakosai ellenében oly súlyos vádak roptatt világgá, hogy ezek az ország minden hű polgárát méltó felindulásra ingerelték és bennünk a legnagyobb megbotránkozást idézték elő.

Hazánk németajku polgárai, kiknek felzárkására voltak az emittet vádak intézve, belátták, hogy ezen igaztalan vádak és légből kapott állítások megcáfolására és visszaautítására ők vannak leginkább hivatva, és ezt tenni első sorban nekik áll hazafiúi kötelességükben.

Ezen hazafiúi kötelességnek az ország és megyénk németajku polgárai a legnagyobb lelkesedéssel tettek eleget és igaz, kétségbevonhatlan hazafiságuknak az általuk tartott népgyűlésekben fényes tanujelét adták.

Mellőzve az ország különböző vidékein tartott ily nemű gyülekezetek felsorolását, csak az e megyében tartottakat említem fel!

Apatin, Hódságh, Cservenka, Verbász, Sztanis, Futtak, Almás, Kovil-Szt. Iván és vidékének német ajku polgárai lelkesebb-nél-lelkesebb határozatokban utasították vissza a »Deutscher-Schulverein« vádjait s beavatkozásait és ünneplésen kijelenték: hogy ők közszeregetett hazánkban magukat boldogok érzik és hazánkért életüket és vérüket áldozni készek. (Hosszas éljenzés.)

Meg voltunk mindnyájan eddig is győződve megyénk németajku polgárainak igaz hazafiságáról: de még is jól esett őket is az országiszerte mutatkozott mozgalom részeseiül látni.

Szolgáljon megyénk németajku polgárainak eme hazafias tette a megye egyéb nemzetiségű lakosainak követendő példaként és adja Isten, hogy ugy az ország, valamint megyénk mindannyi lakosának hazafisága oly kétségbevonhatlan legyen, hogy annak bebizonyítására ily nemű hazafias demonstrációknak szüksége jövőre ne is mutatkozzék!

Ezek után áttérhetnék a mai közgyűlés napirendjére, mindazonáltal mielőtt a közgyűlést megayitnám, megkell emlékeznem legkegyelmesebb Urunk Királyunk egy újabb kegyelmi tényéről, mellyel a megyei bizottság egyik érdem-dus tagját legfelsőbb kitüntetésben részesíté!

Ugyanis Ó cs. és Apostoli királyi Felsege f. é. ápril 27-én kelt legmagasabb elhatározásával Eigl József futtak róm. kath. plébános urnak az egyház, népnevelés és a közügyek terén kifejtett údvös működése elismerésül a Ferenc József rend lovagkeresztjét méltóztatott legkegyelmesebben adományozni. (Éljenzés.)

A kitüntetés jelét a magas kormány megbízásából neki, érdem-dus működésének színhelyét képező Futtak községében személyesen adván át, ehelyütt csak arra szoritkozom, hogy a ritka derék férfinak azt kívánjam, hogy a fejedelmi kegye és szép jelét az emberi kor legvégső határáig teljes egészség- és meglegedésben viselhesse. (Éljenzés.)

Most midőn a közgyűlés jegyzőkönyvének vezetésével Karácson Gyula főjegyző urat, a szólni kívánók teljegyzésével pedig Vissy József aljegyző urat biznám meg, a közgyűlést ezennel megnyitottnak nyilvánítom. (Éljenzés.)

Ezen köztetszéssel fogadott megnyitó után fölállt Raichl Péter földbirtokos és apatini m. b. tag és a következő beszédet mondotta:

Méltóságos Főispán Ur.

Tekintetes megyei közgyűlés!

Ó méltósága, szeretett főispán urunk, a német ajku megyei honpolgárokat a Deutscher-Schulverein elleni viseletükért különös elismeréssel tüntette ki.

Ha a gyermek szüleit, a honpolgár felséges királyát és hazáját szereti: ezért nem érdemelhet kitüntetés, mert ez már a természet kifolyása.

Mi ezt, mint kitüntetés el nem fogadhatjuk, mert csak kötelességünket teljesítettük; hanem ha ez, az irántunk való tisztelet és szeretet kifejezése volt — aminek mi tartjuk — akkor köszönettel vesszük.

Ha mi magyar hazánk történetére visszapillantunk, tudjuk abból, hogy a 18-ik század második, és a 19-ik század első felében egy csoport német ajku nemzetiség mily fanyar helyzetben, mily nehéz viszonyok között kerest és talált e megyében otthon. Tudjuk, hogy akkoriban a robot, dézsma, a jobbágyosság létezett, s így őseink az urbéri széknél tovább nem juthatva, felséges királyuk és hazájuk iránti halás köszönetüket csakis tevékenység, szorgalom, rend- és béke-szeretet által tanusíthatták.

Szentesített törvényeink és mindnyájunkkal közös alkotmányunk folytán immár azon szerencsés helyzetbe jutottunk, hogy itt, e megye székházában, nyíltan kimondhatjuk azt, amit őseink végrendeletileg reánk szent kötelesség gyanánt ruháztak át, de amit ők ajkukon nem, csak szívükben hordozhattak: hogy mi, mint őseink hű utódai, Felseges Királyunkhoz, mint szeretett atyánkhoz; édes hazánkhoz pedig mint imádott szülőanyánkhöz megmásíthatlanul ragaszkodunk s irántok se háládatlanok, se hűtlenek soha nem lehetünk. (Éljenzés.)

Nem riadunk vissza ezen szavunktól, hogy hallják meg minden megye székhelyén; hallja minden újságíró és hirdesse világgá; mert meg vagyunk győződve, hogy nyelvtestvéreink, bármely megye legszélső szegletében is lakjanak: bennünket rokonérzésű szóval és tettel tehetségük szerint támogatni és követni fognak.

Mert ha nem tagadjuk is, hogy német anya emlőin nevelkedtünk föl: annál büszkébbek vagyunk meggyőződésből mondhatni azt, hogy mi már e szülőháza gyermekei vagyunk; övé jelenünk, multunk, jövőnk (Éljenzés.)

Aldja meg a Mindenható Ur Isten Felseges Királyunkat, aldja meg édes hazánkat mint szeretett szülőföldünket, hogy még sokáig boldogul éljenek! (Hosszas éljenzés.)

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes megyei közgyűlés!

A folyó évi ápril hó 3-án és következő napokon tartott rendes évnegyedes közgyűlés óta történetéről van szerencsém jelentésemet a következőkben előterjeszteni:

I. Mindenek előtt a központi tisztviselők szorgalmasan végezték a folyton szaporodó ügyforgalom dacára teendőiket.

A járási tisztviselők is tölték telhető ügybuzgalmat fejtettek ki, sokoldalú teendőik végzésében.

Az utolsó közgyűlés óta a topolyai és almási szolgabirodságokat vizsgáltam meg, és azokat teljesen rendben találtam.

Fájdalommal kell megemlékeznem egy ifjú, mindenki által szeretett tisztárs ifjabb Pál Antal időközben történt gyászos kimúltáról.

II. A megyei házipénztárt, és az abban kezelt

alapokat, valamint az árvapénztárt az előirt időközi vizsgálatoknál legjobb rendben vezetetteknek találtam.

III. A közmunkaalap hátralékai az elmúlt közgyűlésen 23,469 frt 74 1/2 krra rugtak, melyből időközben 5,293 frt 13 kr. fizetve be, a mai napig fenálló hátralék 18,176 frt 61 1/2 krt tesz ki.

IV. A székházépítési adó hátraléka 10,803 frt 72 1/2 krt tett ki, melyhez 6,428 frt 83 1/2 kr. utólag előirattván, az egész követelés 16,512 frt 56 krra emelkedett, melyre a mai napig befolyt 4,235 frt 52 1/2 kr., tehát a tényleges hátralék 12,227 frt 3 1/2 krra rúg. — Mindkétféle hátralék beszéde iránt a végrehajtások folyamatban vannak.

V. A közpénztári számadásokból az 1880. év előtti időből be nem adatott a már ismételten elmondott indokokból a csürogi 1877. évi, és a tovarisovai 1880. évi; a számvevőségnek megvizsgálás alatt van 12, — az 1880. év előtti időből megvizsgálatlan számadás a számvevőségnek nincs.

Községeknek válaszelet illetve kiegészítés végett kiadott 27 darab.

Az 1881. számadásokból betérjesztett 104 darab, melyek közül ezen közgyűlés elintézése alá becsáttatik 15, észrevételezés alatt áll 8, — vizsgálat alatt áll 81 darab.

Be nem érkezett a mai napig 19 darab.

VI. A bajmoki és nemes-militári vasuti feljárók a beérkezett jelentések és saját közvetlenül szerzett tapasztalatom szerint még e hó folyamán lesznek átvehetők; a gombosi gőzhajóállomáshoz való uttöltés már átvétt, annak hasított kövel való kikövezése, — kövek szállítási díja nélkül — folyó méterenként 8 frt, illetve kerekszámában 6,000 frt o. értékben igen előnyösen biztosított, és a bekövezés folyamatba tétele iránt az intézkedések megtétték.

A kerna-zombori, és a kula-verbázi nagy utvonalak, a múlt közgyűléstől kapott felhatalmazás alapján készpénzítés mellett újabb árlejtés alá adván, a korábbi eredményhez képest több mint 30 százalékkal olcsóbban, és így igen előnyösen biztosítottak, előbbi a csatornai díj leszállítása nélkül a nyert mérnöki kiszámítás szerint mintegy 168,000 forint, utóbbi pedig 144,000 friba fog kerülni.

Ez alkalommal kötelességszerűleg köszönettel és elismeréssel kell felemlítenem a Ferencsatorna-részvénytársulatot, mely Türr István tábornok ural folytatott hivatalos és magán érintkezés folytán, saját érdekeinek előmozdítása szempontjából is, az ezen a csatorna mentén épülő műtákhöz szükséges anyagszerekért a fuvardíjat a megyének egészen elengedte, illetve csupán hajónkénti 10 krajcár jogelismerési díjat vesz igénybe.

A múlt közgyűléstől nyert felhatalmazás alapján a három ideiglenes utbiztoszt kineveztem, és ezek a részükre Zombor, Palánka és O Beosere kijelölt székhelyekből kiindulólág működésüket már tényleg meg is kezdték.

A zombor-kernyai és kula-verbázi műtákhé építése május hó első napjai óta folyamatban van, a földutak gyökeres javítása is sok helyütt megkezdett, — természetesen ott, hol még természetes közmunkahátralékok maradtak fenn az elmúlt évekből, ott mindenképp ezt eldolgoztatom le, különben az egész közmunka megváltása következtében a múlt ülésben jóváhagyott előirányzaton belül pénzeszközökkel végeztetem ezen munkákat.

VII. A sorozás martius és aprilis hónapokban az előirt menettervek pontos betartásával fejeztetett be.

A múlt ülésen már részben ismertett összeredményt most már van szerencsém következőkben ismertetni:

1882. évi ujonejutalékul a megyére kivettett 2387 egyén, az előző évi hátralékok és pótlékok fedezésére 121 egyén, összesen 2508 egyén, póttartalékul 1882. évre 239 egyén, az előző évek hátralékainak és házainak pótlására 252 egyén, összesen tehát póttartalékos 491 egyén, vagyis mindössze állítandó volt az idei fősorozásnál 2999 egyén.

Ennek fedezésére állított az egész ujonejutalék annak hátralékaival és pótlékaival együtt, vagyis egészben 2508 ember, a póttartaléki szükségletre pedig 489 ember, vagyis mindössze 2997 egyén; és így ezen óriási szükséglettel szemben a sorhadnál csakis 2 póttartalékos maradt hátralékban a telecskai első járásban, hol egy honvéd sem került.

A többi járásokban a reájuk kivettett egész jutalék kikerült, és ezen kívül még 291 egyén a honvédséghez is besoroztatott.

A felső első és második, a közép első és második, a telecskai második, a tiszai első és a zentavárosi sorozó járásokból felülvizsgálatra rendelt hadkötelesek a Szabadkán folyó hó 9. és Zomborban folyó hó 10. megjelent rendkívüli vegyes felülvizsgálóbizottság által vizsgáltattak meg.

VIII. Az elmúlt hóban és e hó első napján az országos kataszteri bizottság az osztálybasorozást, és mintatereket a megyében 4 helyen, és pedig: Apatinban, Futtakon, Zentán és Bajmokon szemlélt meg. Ezen szemléknek a földadó jövő kiszabására való rendkívüli hordereje folytán nemcsak a járási tisztviselőket rendeltem ki a megjelölt pontokra, és az érdekelt birto-
kosokat értesítettem kellő képviseltetésük szempontjából,

de Apatinban és Bajmokon személyesen is megjelentem, hogy a felülvizsgálatnak sikerét biztosítsam.

Az ez év őszén működésüket megkezdő járási bizottságokra, az adóteher elviselhetővé tétele és arányosítása tekintetéből igen fontos hivatás várva, nem mulaszthatom el már ezuttal az illető és a mai ülés folyamán kiegészítendő bizottságok tagjait annak idején a tartandó üléseken való pontos megjelenésre felkérni, hogy ezen eddig legtöbb helyen a bírtokosság részéről tanúsított tájédalmas közöny által keletkezett hiányok, legalább még ezen bizottság működése által kiigazítottassanak.

A belvizszabályozások körül a Bácsér érdekeltségi tárgyalását folyó évi május hó 2-án Bajsán az érdekeltek nagyszámú jelenlétében megtartottam és a végrehajtó bizottságot megalakítván, az észrevétel nélkül kitűzve volt terveket az előírt további eljárás fogantatására kiadtam, mely bizottság, vett hivatalos jelentés szerint, működését már tényleg meg is kezdte.

Időközben a zenta- és adai belvizlevezetési terveket kaptam meg a kulturmérnökségtől és ezen felülbírált tervek alapján a további eljárást folyamatba tettem.

Ezenkívül a megyében működő kulturmérnökök a Torzsa, Kucura, Verbász, Kiskérre kiterjedő belvizlevezetési terveket készítettek el, melyek most a földmivelés, ipar és kereskedelmi ministerium kulturmérnöki osztályában vannak felülbírálaton; amint onnan megérkeznek, azok alapján az érdekeltségi tárgyalást azonnal megtartandom. — Legutóbb a desp.-sz.-iván-ó-kéri Jegrieska részlete készült el, és most a despot-szent-iván kulpin- és az újvidék-kisszapári csatorna által átszelt Jegrieskabara innesső részével kapcsolatos Lality, Pivnica, Parabuty, Hódságh, Paraga és Szilbásra kiterjedő összes belvizek terveinek készítése van folyamatban, melyek elkészültéről bizonyára a jövő közgyűlésen fogok már jelentést tenni.

X. A személy és vagyonbiztonság a csendőrség erővel működése folytán az elmúlt évnegyedes közgyűlés óta is örömdetes javulásként indult, mi a zombori és az időközben az őrsök jobb ellenőrzése szempontjából Újvidéken is felállított szakaszparancsnokságtól vett, és a múlt évnegyedes közgyűlésen március 20-ig terjedt jelentések szerint, március 20-tól folyó hó 10-ig, illetve az újvidéki jelentésben folyó hó 1-ig terjedőleg nyert kimutatások szerint következő adatokban tüntették elő:

Büntény neve	Mikor történt					Kiderített Nem derített ki Korábbi követelt
	márc. 20-ig	apríl	május	június	összesen	
Lopás	20	23	17	1	61	52 9 10
Betöréses lopás	3	4	3	—	10	8 2 —
Emberölés	2	—	—	—	2	2 — —
Rablógyilkosság	1	—	—	—	1	1 — —
Súlyos testi sértés rabló támadással	2	7	9	2	20	18 2 1
Utonállás tetleges bántalmazás	—	1	1	—	2	2 — —
Erőszakos nemi közömbösülés	1	1	—	—	2	2 — —
Sikkasztás	1	—	—	—	1	1 — —
Csalás	2	3	—	—	5	5 — —
Dohány csempészés	1	1	1	—	3	3 — —
Összesen	33	40	31	3	107	94 13 11

E szerint a múlt évnegyedes közgyűlésben felhasznált adatokat újból felidézve, az egész megyében folyó évi januárban 70, februárban 59, márciusban 51, áprilisban 40 és május hónap 31 büntény, illetve vétség és kihágás követve el, ezen folytonos eszt tanúsító statisztikai adatok a személy és vagyonbiztonságnak örömdetes javulását és ezzel a csendőrség kitünő működését a leghatározottabban igazolják.

A múlt közgyűlés óta a csendőrség által letartóztatott a csavargók és körözöttakkal együtt 86 egyén, felhívás folytán 61, összesen 147.

XI. A közegészségi állapot a m. közgyűlés óta elég kedvező volt, amennyiben a kanyaró, himlő, vörheny, bélgagymáz és ronesoló toroklob csak szórványosan jelentkezett és sem járványos, sem ragályos betegségek elő nem fordultak.

Az állategészségügy a lovaknál némileg rosszabbra fordult, amennyiben a mai napig beérkezett jelentések szerint takonykór miatt 13, rühkór miatt 5 szurattott le, és ezenkívül Paeséron a loállomány időközi megvizsgálása, ugy egy tagnap nyert távirat folytán, Adára néve is elrendeltett.

Szarvasmarha 4 darab hullott el lépfenében. A szarvasmarhák és egyéb hasznos házi állatokban egyéb betegség vagy járvány nem dült.

Ezzel jelentésemet befejezván, kérem azt kegyesen tudomásul vétetni. (Eljenzés.) Schmausz E. alispán.

Racz György. Midőn a csendőrség életbe lépett: mint minden átmeneti intézkedésről, erről is föltettük, hogy idővel igen, de rögtön nem fogja csökkenteni a fenálló bajokat. És ebben örömdetes csalódtunk. A legkevesebb, amit e részben elismerésül tehetünk, ha az alispáni jelentésnek a közbiztonságra vonatkozó részét örömdetes tudomásul veszi a t. közgyűlés. (Helyeslés.)

Felső-bácskai levelek.

IV.

Zenta-vidéke, 1882. június hó.

(Tanfelügyelői látogatás. — A kis restauráció. — Visszaemlékezés egy „megboldogult”-ra. — Zentai Híradó. — Adai hírek. — Ó-kanizsai hangok.)

Május 23—25-ig, Zenta polg. és népiskoláinak hivatalos vendége volt, ngy. Czirtusz Ferenc kir. tanácsos és megyei kir. tanfelügyelő ur személyében.

Ó nagysága, az első két napon, iskoláinkat látogatta sorba, míg itt időzése utolsó napján az iskolaszéki gyűlésen mondotta el két napi becses tapasztalatait, melyek — mivel a tapasztaltak az iskolák tanterveinek rendszeres kezelését bizonyítják — örömdetes tudomásul vétettek.

24-én, esti 8 óraker, a polg. községi iskolaszék és a közs. tanítótestület, a kedves vendég tiszteletére a casino egylet helyiségében, fényes bankettet rendezett, hol, alig 3—4 kivételével, jelen volt városunk összes értelmisége.

... Ki gondolta volna akkor, hogy az érdekekben megöszült férfit, tanfelügyelő ur ó nagyságát e derű után a boru — oly hamar s oly fájon gyszab borítsa! Bizonyára, legkevésbé ő maga... az özeveg!

Adjon a Mindenható a megsiratott, drága halott porainak örök, háborítlan pihenést; — az itt hagyott bánykódó férj pedig találjon örömet gyermekeiben, találjon s nyerjen enyhülést — még sokáig! — az áldott munkában, a népoktatás sz. ügyének magasatos munkájában!

*

Valóságos „városház fejlelése”!

Uj polgármester mellett új kapitány; ismét új árvaszéki-ülők, bagatel bíró és földadó nyilvántartó. Egész tisztújítás.

Megválasztottak: Boromissza János kapitány, Kalmár Antal és Merényi Árpád árvaszéki-ülők, Keresztury György községi bíró és Zsarkó József földadó nyilvántartó.

Szívünkkel kívánjuk az új hivatalnokoknak, hogy a városi tisztválasztó aerában, ily fajta „fejlelése” többé elő ne adja magát.

Nagyon-nagyon beteges állapotra vall az, mikor valaki... Hó-hó! „Veritas” barátom! mi közöd neked itt bölesekedni?! — sügja valami belsőmben.

*

„A holtakról vagy jót, vagy semmit”, — mondja a közmondás.

A dr. Ferenczy Alajos által szerkesztett, „Alsó Tiszavidék” címet viselt heti lap, születése után 4 és 1/2 hónapra (hirtelen ugyan, de nem váratlan) meghalt, kiszünetelt.

Sajnálom, hogy a megszünt „Alsó Tiszavidék”-ről, ez egyszerű constataláson kívül, más egyebet — „semmit” sem mondhatok.

Béke lengjen emléke fölött!

*

„Meghalt a király; — éljen a király”!

Megszünt az „A. Tiszavidék”, megindult a „Zentai Híradó”, Czehe Győző szerkesztése alatt.

Igen-igen kívánatos lenne, ha ez a most már jó kézbe került helyi s vidéki érdekű lap köztünk állandóan fen tudná magát tartani, a mit különben én erősen is hiszek s várok a mostani szerkesztőtől, ki többszörös jelét adta már annak, hogy ő nemcsak akar, de tud is ügyes, életrevaló lapszerkesztő lenni.

A „Zentai Híradó”, amint épen most értesültem, legközelebb csakis július 1-én fog megjelenni (4 fűt évi előfizetési árral) mivel a lap mostani kiadójával a szerkesztő conflictu-ba jövé, új lapkiadót kell keresni, mi provinciális városban — bárha két nyomdánk van — nem könnyű dolog.

*

Folyó hó 10-én a „zentai dalkör”, a szomszédos Adára rándult át, dalestélyt adni, mely — kivált szellemi tekintetben — igen-igen jól sikerült. Bizonyára, sokáig kedvesen fognak a „dalkör” tagjai visszaemlékezni a szives barátság az őszinte nyilvánulásaira, mely őket Adán, a vendégszeretetről híres városban, lépten-nyomon kísérte. Éljenek a derék adaiak!

Adáról beszélve, nem tehetem, hogy az egyenes igazság érdekében egyet-mást helyre ne igazítsak, mit a multban — nem az én hibám folytán — egyesek irányában netán vétett-m.

Az adai földmives iskola a jövő tanévben meg fog nyitattni.

E tekintetben az érdem oroszlánrésze t. Kelemen János és dr. Engelman Zs. urakat illeti, kik minden követ megmozdítottak arra nézve, hogy e kulturális, és égető szükségű iskola Adán, a Bácskában mielőbb felállíttassék.

Tisztelet és elismerés legyen nekik ezért — mindannyiunk részéről!

*

Lássuk csak, micsoda nótát fújnak hát az ó-kanizsaiak.

A „Bácska” ez idei 24. számában, az ó-kanizsai szomszédok közül, bizonyos Magyar Imre; ugyancsak e becses lap 25. számában pedig, az ó-kanizsai tanítótestület, több s nagyobb szíjjel — mint jóakarattal „Veritas”-sal foglalkoznak, ennek egyik-másik, városukat illető megjegyzéseit cáfolgatni igyekezvén.

A mi Magyar uram ó kigyelme észjárását illeti, hát erre a választ, helyettem, megadta már neki egy városa-belije, „Amicus Veritas”, s így én, Magyar uramra — több szénát nem is pazarlok, hacsak — ugy alkalmilag — jótanácskép annyit nem mondok nekie: máskor idejét ne vesztgesse oly igazságtalan ügyre, addig inkább — téglázzon ki egy mándlit.

Az ó-kanizsai tanítótestület nyiltteri felszólalására pedig válaszon röviden a következő:

Őszintén megvallom, mikép a tanítótestület nyilatkozatának első, nevezetesen az Sz. és D. néptanítók sorsára vonatkozó része s ennek irányja nemcsak engem, de velem együtt sokakat nagyon-nagyon meglepett, fájdalmasan érintett, mivel azokból a sorokból, annak irányából egy szikrányi kartársi összetartás, semmimű baráti vonzalom és collegialis szeretet nem tűnik ki.

Uraim, tisz. tanítótestület!

Ha önök, ó-kanizsai tanítók között léteznék a kartársi összetartás, az őszinte barátság csak egy vékony lánczemeckéje is — mi pedig a tanítótestületnek egyik legszebb oldala — akkor sehol a világon, annálkevésbé egy hírlapban, ilyenféle ügyben, tanító-társairól úgy nyilatkozni, miként önök tették, nem volna, nem lenne szabad, lenne az a tanító akármily hibás, lenne bár annak a bírónak mindenben olyan igazsága, mint a milyen itt — nincs.

Tegyenek nyilatkozatokat a „bíró uram” mellett olyas Magyar-féle emberek; de tanító ellen — tanító, ily uton és modorban, ne lépjen fel soha!

Megértettek-e önök?!

Reményilem, hogy: igen!

A nyiltteri felszólalás második, Katona Sándorra vonatkozó része nem oly méltán elítélendő talajon mozog ugyan mint az első, de egészen fölösleges; hacsak helybeli kartársukat szándékosan agyba-főbe nem akarták önk diésirni, ki azonban arra nem szorult.

Ki vonta Katona S. tehetségét kétségbe?

„Veritas” semmiesetre nem. Mutasson bárki csak egy szócskát is, mi ellenem bizonyít, s én magam lezsek első, ki önnönmagamat elítélendem.

Talán mert „kisvárosi” jelzőt merem neve előtt használni?! Vagy, mert azt mondtam, hogy areul útése lett volna a 32 tagból álló 2 közs. tanító testületnek, ha Czehe mellőzésével Katona Sándor választott volna meg igazgatóul?!

Nos, azt hiszik talán önök, ebben „Veritas” hazudott?!

Kolosszális tévedés lenne ezt hinniök!

Kérem önöket, ne legyenek oly önhitték.

Megengedem, sőt elismerem, hogy az önök Katonája, a maga szakmájában jeles ember. De viszont önök is ismerjék el nekem, midőn a miénkrol szölok, hogy nekünk is volt ám oly helybeli jelesünk, ki mellett Katona, az igazgató választáskor — minorum gentium-má lett.

Már most: nem-e lett volna a helybeli közs. tanítótestületre arculítés, ha az iskolaszék a zentai tanító-karnak legképzettebb emberét elejti — egy kisebb városi tanító kedvéért?! A kitűnőt dobta volna el — a jelesért?!

Hisz a zentai közs. tanítótestület tagjaiból csak azért nem folyamodott más Czehe kivül, hogy egyet támogassák szerény erkölcsi erővel, közös, egyhangú határozatból kifolyó, kartársi szeretettől áthatott erővel!

Azt hinni ezen közs. tanítótestület felől, mintha ezek közül Czehe kivül azért nem folyamodott volna más az igazgatói állásra, mivel erre nem érzett magában kisen hivatást és tehetséget — mondom: ezt hinni, az ókanizsai tanítótestület részéről éppen oly tulságos n a i v s á g, mint azt következtetni Katona S.-ról, hogy az ő kérvénye volt a legkitűnőbb okmányokkal felszerelve a pályázók között.

Boldog Isten! t. barátunk, Katona Sándor — minden jeles tulajdonai mellett — hanyadrendű csilag volt csak, a kérvényezők sorában!

Ismételtem uraim; nem kell önhittéknek lenni!

Nem Ó-Kanizsa ám a világ közepe!

Summa summarum:

Kár volt biz az Ó-Kanizsaitól ezért port verni is, mert megeshetik, hogy rájok alkalmazták ezt a latin közmondást:

„Si tacuisses”

Veritas.

Ó-Kanizsa, 1882. június 15.

Tekintetes szerkesztő ur!

A „Bácska” 25-ik számában beállit a nagyérdemű közönség színe elé „az ó-kanizsai tanítói testület” egész parádéban; és olyan szépen beszél, hogy utóljára még elhiszi nekik az ember fia: hogy ök az ó-kanizsai tanítói testület. Pedig hát, jelentem ássan, nem rukkolt ám be az egész testület; maradtak még tagjai lithoz is, akik nem hajlandók az igazságnak tyukszemére gázolni, nem sorolván magokat a „gázlók” rendjéhez. Legfőlebb fele réze az ó-kanizsai tanítói testületnek az a magát nagy garral ó-kanizsai tanítói testületnek nevező „ó-kanizsai tanítói testület”.

Mert az ó-kanizsai tanítói testület ezen ügyben semmiféle gyűlést nem tartott, hogy így a főt említett cikk közmegegyezés folyán jött volna létre. De nemcsak tanácskozást nem tartott, hanem a tanítók egy része a cikkről jóformán tudomással sem bírt. Olyan aláírás-féle keringett, a melyre néhányan aláírták neveiket, mások meg, bizonyos tudtommal, nem cselekedték azt. A belső 10 tanító közül öt aláírta, öt nem. Hogy a külső tanítók látták volna a mo. dott cikket, abban erősen kételkedem.

Tehát talán ráfér egy kis javítás arra az aláírásra. Már, kérem szépen Magyar urat, ez talán még is csak „félrevezetés” és a „balvélemény” terjesztése. Ne játsszunk a szavakkal, hanem mondjunk igazságot. Tehát az az aláírás „az ó-kanizsai tanítói testület” így volna igazítandó vagy legalább értendő: az ó-kanizsai tanítói testület balpárti része.

Azután vannak még egyéb állítások is a mon. dott cikkben, melyek az igazság rovására történtek.

Ilyen például: „Hogy büntetésök — a melyvel őket nem „bíró uram és pártja”, hanem az iskolaszék pártkülönbség nélkül — és pedig D-t egyhangulag, Sz-t pedig szótöbbséggel sújtá — teljesen megérdemelt és igazságos volt.”

Különös kedvök telik ezen jó urainak a szójátékokban. Hiszen mindenki tudja, hogy az iskolaszékben nincs pártkülönbség; olyan jól van az stimmelve, hogy nincs az a zongola, mely tökeletesebb akkordot adna, mint az iskolaszék az első érinésre. Varázszekek tündér módon hangolták az iskolaszéket.

És így nagyon természetes, hogy D-t egyhangulag, pártkülönbség nélkül büntették az iskolaszék. Csak-hogy épen az a bibi, hogy az iskolaszéknek nincs jussa egy büntetni, amint büntetett; a jogtalan büntetés pedig sohasem lehet igazságos. Azonfölül az iskolaszék olyan vizsgálati jegyzőkönyv alapján ítélte el D-t, melynek hűsége ellen a kiküldött vizsgáló bizottság egyik tagja tiltakozni bátorzkodott.

Sz-t szintén pártkülönbség nélkül, de csak egyetlen szótöbbséggel ítélte el az iskolaszék, és pedig már magában sok kifogás alá eső vizsgálat alapján.

Különben amilyen joggal állítja „az ó-kanizsai tanítói testület”, hogy „büntetésök teljesen megérdemelt és igazságos volt”, olyan joggal állíthatjuk — okokra támaszkodva — mi is, hogy egyik sem volt.

Hogy a bíró urat mint rendszerető embert tün. teti föl a cikk, semmi kifogásunk ellene. De pálcájának még sem tulajdoníthatunk olyan büvös erőt, hogy annak suhogását Veritas ur még Zentán is meghallhassa. Akkor valóságos garabonciás pálcá lenne.

Az meg határozottan diésretére válik az „ó-kanizsai tanítói testület”-nek, hogy legderekkabb kollégáját olyan szépen védelmezi. Ezt megtettük magunk is, mert az igazság ugy kívánta.

Most meg az igazság úgy kívánja, hogy azokat, akik nem helyesen beszélnek, csupa felebaráti szeretetből is, helyre igazítsuk.
Személyeskedés távol legyen tőlünk. Béke és igazság velünk!

Amicus Veritatis.*)

Apatin, jun. hó 18.

Előfordult utcai zavargások alkalmából az idevaló zsidók segítségért folyamodtak a vármegyéhez, hogy őket mint polgárokat vegye oltalmába és e végre katonaságot kértek ide. Megyénk igazságszerető alispánja felhasználva az alkalmat a Fernbach temetés után személyesen fogadta a helybeli zsidókat és az ő hangos vádakra nézve meg akarta hallgatni a vádlottakat is; egybehívatta f. hó 15-ére reggeli 7 órára a községi képviselő testületet barátságos beszélgetésre a község házába.

A képviselők nagyobb része nem tudta ezen szokatlan gyűlésnek okát, majdnem teljes számban egybegyűltek. Az elnöklő alispán ur megnyitó beszédében előadta a vádakat és felhívta a jelenlevők személyében az egész községet, hogy régi jó hírnevéhez képest ova-kodjanak mindenféle zsidó hectől. Erre néhány de a legintelligensebb s legbefolyásosabb keresztény képviselő kimutatta, hogy itt a zsidók a keresztények részéről még semmin-mű bántalmazásban nem részesültek és hogy az egész vaklármára a lapokból mindenki által ismert országos szóbeszédék, a Dr. Wiesel-féle vallás-háborítás, meg a molnárok és halászkok nagyon hangos panaszaik szolgálták okul. D. A.

Gyümölcsészet.

Zombor, junius hó.

Miként eszközözendő a föld felforgatása, rigolirozása, hogy először: ezen munka kevesebb időt igényeljen, és másodsor: hogy a magvetés vagy facsemete ültetés a kellő sikert eredményezze?

Hogy egy a magvetés, valamint a nemes csemete a jó mélyen felforgatott földben sokkal háladosabban növekszik, mint az egyszerűen — csekélyen felforgatott földben, erről a tapasztalat mindazokat, kik ezt megkísérelték, úgy hiszem, teljesen meggyőzte.

De minthogy még mai nap is találkozunk oly egyének, kik a föld mélyen eszközözendő felforgatásának — rigolirozásának nem nagy barátjai, úgy megkíséreltem ennek hathatós hasznát, valamint okszerű elvégzését is leírni.

Nézzük tehát: miként eszközözendő a föld felforgatása, hogy az kevesebb időt igényeljen?

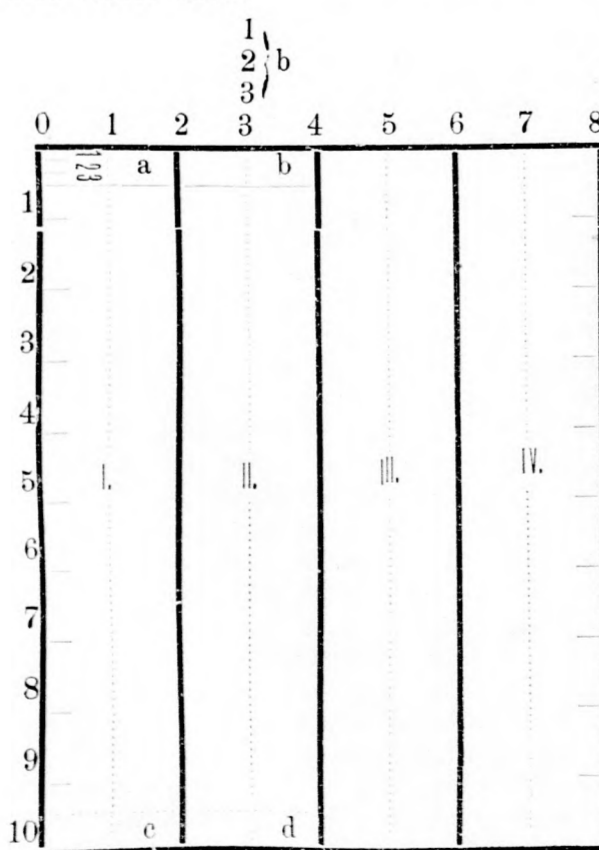
Mielőtt ezen kérdésem boncolásába bocsájtkoznék, szükségesnek tartom t. olvasóinkat, de különösen kár-társaimat figyelmeztetni, miszerint én itt egy oly föld-területről fogok értekezni, melybe 1/2 liter szeder-eperfa mag vetendő el; ezt azért teszem, mivel a szeder-eperfa okszerű növelését is mint igen hasznos gazdasági fát, a t. szerkesztő ur engedelmével, ezen lap hasábjain közzé tenni óhajtom.

Azonban nemcsak a szeder-eper, — hanem bármely fa magja vagy csemetéje alá is a föld mélyen felforgatandó; hogy miért? — erről majd alább bővebben értekezendek.

Egy fél liter szeder-eperfa mag elvetéséhez, a nm. földművelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium Szegszárdon székelt selyemhernyó- és szeder-eperfa tenyésztési felügyelőségének utasítása alapján, okvetlenül 80 □ méter, régi mérték szerint 20 □ ölnyi földterület szükséges; tehát, hogy eme munkámnak kettős haszna legyen, úgy egy ily földterület felforgatását leszek bátor előadhatni.

Lássuk tehát: miként eszközözendő eme munkálatunk?

Legelső teendőnk egy 8 méter vagy 4 öl széles és 10 méter vagy 5 öl hosszú földterületet négyszög alakjában kimérni; mit kicsinyben az alább látható ábra tüntet elénk.

Ki lévén mérve 1 ily nagy föld-terület, ekkor osszuk ezen területet 4 egyenlő részre; úgy, amind azt ezen az ábrán is láthatjuk; a felosztásnál pedig a ker-ti zsinór hosszában vonjunk 1 kis árkoes-kát a föld-fü-lületén, hogy így a felosztás nyoma lát-ható legyen. Ha a felosztást

elvégeztük, ekkor állítsunk az I. terület — a — pontjába egy ásóval ellátott munkást, és ez az — a — terület szélességében vessen ki a II. terület — b — pontja elé az — I — jeggyel jelölt területre egy ásó nyomnyi földet; elvégezvén ezt, úgy kezdje el az — a — területben közvetlen a már kiásott terület mellett a második ásó föld kivetését, mit szinté az — I — jeggyel jelölt és kihányt földre vessen; ezzel kész lévén, úgy kezdje el a harmadik ásó föld kivetését is az — a — terület hosszában, és dobja a már két ízben kiásott földhöz.

Ki lévén az I. terület — a — pontjából így a három ásó szélességben a földfelület vetve, ekkor kezdje el a munkás a második ásó mélységnyi föld

* E tárgyunk több helyet a tudunkkal folyó felülvizsgálat végeig nem adhatunk. Szerk.

kivetését — az imént már kihányt földfelületen, és végezze úgy, — a mint azt az előbb tette; csak azon különbséggel, hogy a második ásó mélységének földjét a II. terület — b — pontja fölé a 2-vel jelzett helyre — nem pedig a már kihányt földre vessen; mely munkáját ismét három ásó hosszában és pedig ugyanazon a területen, melyről az imént az első föld felületet vetette ki, kell épen úgy, amint azt először tette — elvégeznie.

Ha a második ásó mélységének földjét kivetette, ekkor kezdje el elejéről a harmadik ásó mélységnyi föld kihányását, mely föld a II. terület — b — pontja elé, a 3 mal jelz tt helyre vetendő.

Igy a 2 méter hosszú, 3 ásó széles — és 3 ásó mélynyire kihányt üres terület egykis köbb árkoeskát fog elénk tüntetni.

A fent leírt árkoeska kiásásának elvégzésével, hogy a földforgatásunk hamarabb mennjen, vegyünk 3 — ásóval ellátott munkást és az első állítsuk a kiásott árkoeska szélére, és kezdje meg a föld felforgatást úgy, miként ezt az előbb tette; a kiásott földfelület azonban most már az árkoeska aljának legfelső részébe — nem pedig a II. terület — b — pontja elé veti, úgy, hogy az árkoeskába hányt föld ne egymásra, hanem egymás mellé jusson; mely munkáját az első ember az egész árkoeska hosszában így hajtandja végre.

Midőn az első ember, az első ásó nyomnyi föld fölásával, és ennek az árkoeska fenekére hányásával már annyira haladt, hogy a második ember mellette akadály nélkül dolgozhat, ekkor állítsuk a második embert is a kiásott árkoeska szélére, és ez is ép úgy, de ugyanazon a földterületen, melyről az első ember az első ásó nyomnyi földet az árkoeskába hányta, kezdje el a második ásó mélységnyi föld kiásását, és hányja az imént kiásott és az árkoeskába hányt föld felü-lé-tére akként, amint ezt az első ember tette.

A második ember után álljon az árok szélére a harmadik ember is, és ez szinté úgy végezze munká-ját a harmadik ásó mélységnyi föld kiásásánál, amind ezt a második ember tette. Így míg az első ember az — a — árkoeskanak másik végéhez ér, addig a harma-dik ember is már annyira haladt, hogy az első ember az imént végzett munkáját újból kezdheti, és így mind-hárman, a föld felforgatás — rigolirozás munkáját az I. terület egész hosszában háborítlanul végezhetik.

Elérvén az I. terület alsó végéhez, itt ismét egy köbb árkoeska fog a — c — területén maradni; mi nagy-on természetes, és pedig azért mivel fent az — a — alatt a földet a II. terület — b — pontja fölé, az 1, 2 és 3 mal jelzett helyekre hánytuk.

Midőn tehát a harmadik ember is az I. terület végén a föld felforgatását elvégezte, és a — c — ben maradt árkoeskából kijött, ekkor kezdje el az első em-ber a II. terület — d — pontján a föld felforgatást; a kiásott földet azonban hányja az I. terület — c — ben mutatkozó árkoeskába úgy, a mint ezt az I. területen végezte. Az első ember után ugyan így tegyen a máso-dik; — a második ember után pedig a harmadik is mindaddig, míg az I. területen mutatkozó — c — árkoeska meg nem telt.

Megtélvén a — c — árkoeska, ekkor folytassák munkájukat a II. föld területen föléle épen úgy, amint azt az I. területen lefelé teljesítették. Elérvén azonban a II. terület — b — pontjához, vagyis végéhez, itt is-mét egy árkoeska fog maradni; melyet az I. terület — a — pontjából az 1, 2 és 3 alá kihányt földdel kell kitölteni úgy, hogy a legelső vagy is az 1 alatt levő föld legalul, a 2 alatti föld középre, és a 3 alatti — vagy is legelső föld pedig legfelül jusson.

A föld felforgatás végrehajtásánál mindenkor szem előtt tartandók az imént elmondottak; vagy is oda has-sunk, hogy a legelső földréteg le, — a legelső földré-teg pedig a föld legelső területére jusson, mivel ellen-esetben, munkánk korcsosa válna.

Ellévén tehát eme két területünkön a fenti szer-int a föld felforgatás végezve, úgy ezek alapján a még fennmaradt két területünk is felforgatandó.

Itt meg kell jegyezmem, hogy a föld ekkénti fel-forgatásánál soha se vegyünk 2 méter — vagy 1 öl-nél szélesebb területet a felforgatás alá, azért, mivel a szélesebb területen, míg egyrészt a föld előzőri ki-vagy elhányása nehéz, addig ennek visszahányásánál a föld igen nagyon össze tömörülne, mi ébenséggel eme munkánk hasznára nem válna; azonban az imént le-írt föld felforgatási móddal, bár mily nagy terület is felforgatható, csak arra ügyeljünk a kimérésnél, hogy a felforgatandó területeink párosak legyenek, mivel el-len esetben az utolsó területünk árkoeskája üres ma-radna, mi pedig öreg hiba lenne.

Ezek előre bocsájtásával, lássuk tehát: mi hasz-not várhatunk az imént leírt föld felforgatástól?

Ha tekintetbe vesszük azt, hogy a földnek csak kéni a felső — alig egy ásó mélynyi rétege a tulajdon-képeni termő — vagy termékeny föld, úgy könnyen kimagyarázhatjuk magunknak eme föld felforgatásának hasznát.

Azonban, hogy t. olvasóink eme föld felforgatás valódi hasznáról kellő tájékozást szerezhessenek, úgy azt az alábbiakban vélem leírhatni.

Már fennebb említém, hogy a földnek csak is alig egy ásó mélynyi felső rétege a tulajdonképeni termő — vagy termékeny föld.

Már most, ha a vetés vagy ültetés előtt csak ezen felső földréteget forgatjuk meg, úgy az ezen föld-réteg alatti föld érintetlenül hagyatik, tehát kemény és terméketlen — vagy jobban mondva — nyers marad.

Minthogy azonban a növények gyökérzete több-nyire mennél mélyebben óhajt a földbe lefelé hatolni, úgy a csekély föld felforgatás következtében ezen tö-rekésében megakadályoztatik, lévén a föld a gyenge és fiatal gyökérzetnek igen kemény; így tehát kelő táplálékban sem részesülhetvén, igen lassú — vagy ha kellő növést leend is, úgy még is meglátszik rajta az erőltetett növésebeni törekvés, mi pedig a növényzetnek vajmi kevés hasznára, — hanem biztos kára válik, azért, mivel a mellék gyökerek nem képesek elegendő táp felszedő hajszál gyökereket növesztetni; a mely-növénynek pedig elegendő tápfelszedő hajszálgyökere nin-csen, az hamar kihal.

Ellenben ha a földterület egy ásó nyomnyinál mélyebben, — azaz három ásó mélységnyire forgatta-tik fel, úgy a föld egy ásó nyomnyin alul is felpor-hanyusittatik, a föld legelső — vagyis termékeny rétege

pedig legalul, — a legelső — vagy terméketlen föld-réteg azonban a föld legelső szinére fog jutni; hol is ezen terméketlen földréteg az őszi eső, téli fagy ésta-vaszi hóvíz által termékenyvé fog tétetni.

Ha tehát most ezen három ásó mélynyire felfor-gatott és megporhanyusított földre vetjük magvainkat, vagy ültetjük csemetéinket, úgy ezek gyökérzete sok-kal könnyebben hatolhat le a földre; ott egy ásó nyom-nyi mélységben alul is termékeny talajra találván, te-hát sokkal üdöbben és gyorsabban fog fejlődni, azért, mivel a felporhanyusított földben gyenge gyökérzete sokkal könnyebben terjedhet szét, tehát több hajszál-gyökert is hajthat, melyek aztán a növényzetnek, — illetőleg facsemetéknek a megkívántató tápot gyorsab-ban szolgáltatgatják fel, mi csakis a facsemeték gyors-sabb és üdöbb kifejlődését idézi elő.

Tapasztalatból merített tény az, hogy míg az egy ásó nyomnyira felforgatott földre elvetett magvak csemetéi csak két három, vagy négy év mulva és ek-kor is csak vézna állapotban érik el a ludtollnyi vas-tagságot, addig a három ásó mélynyire felforgatott földre elvetett magvak csemetéi még azon évben — melyben a vetés eszközöltetett, érik el a fent említett — de még ennél is vastagabb vastagságot; azonban ezen csemeték sokkal üdöbber és kifejtettebbek is lesznek.

Tehát ebből úgy hiszem, világosan kivehető a föld mélyen eszközölt felforgatásnak hasznossága.

A föld felforgatását azonban — ha csak lehet, mindenkor összel eszközöljük, mivel az őszi felforgatás sokkal jobb eredményre vezet, mind a tavaszi felfor-gatás; azonban a tavaszi, vagy nyári felforgatás sem megvetendő.

Némelyek a kövér trágyázást sokkal célszerűbbnek tartják a föld mélyen eszközölt felforgatásánál.

Magam is az mondó vagyok, hogy a teljesen ki-merült földet meg kell trágyázni. De kérдем: hol le-lünk annyi trágyát, hogy a kevésbé gyöngé földjeink-et is minden évben igényszerűleg megtrágyázhassuk?

Hisz örülünk, ha szántó földjeinket a kellő idő-ben jó megtrágyázhatjuk, mert ezek elhanyagolása nagy kárt vonna maga után; a mely felforgatás pedig a szántó-földeken igen nagy pénzáltozatba kerülne, de a ki-vitel is igen nehéz — vagy lehetetlen is volna, azon-ban nem oly feltétlenül szükséges sem; így azután a trágya-kimelés következtében a faiskolák vagy kert-földek a gondviselésre bizatnak — a trágyázást tekintve; miért is ez utóbbiakban a trágyázást, a mely felforga-tással rigolirozással kell kipótolni.

Azonban ne felejtjük, hogy a friss trágyázást nem minden növény kedveli, és ha esetleg az időjárás szá-raz, úgy a friss trágyázásban a növényzet kiég.

Továbbá, épen a faiskolákban kell ügyelni arra, hogy oly fákat növeljünk a kiültetéshez, melyek — ha esetleg gyengébb földre kerülnének, ott is a kellő eredményt tüntethessék fel.

Ha azonban trágyáznánk is, úgy mindég szem előtt tartandó az, miként az ily földre csak oly növény vetendő, vagy ültetendő először, mely évközben több-ször leend megkapálva; a megkapálás pedig mindég mennél mélyebben eszközözendő, mivel csakis a mely megkapálás leend képes a trágyázás utáni kívánt ered-ményt jutalmul adni.

A faiskola földjét azonban, — ha az közép erő-ben van, nem kell megtrágyázni; ha pedig a talaj ki-merült — azaz gyenge volna, úgy trágyázzuk azt meg, de a megtrágyázás után ne ültessünk belé azonnal facseme-téket, hanem az első évben kapás növényeket, azért, mivel a friss trágyás földben a facsemeték igen gyorsan fejlőd-nének; a gyorsan fejlődött fűcskák pedig nem alkalma-sak a kiültetésre, azért, mivel ha esetleg azon hely, melyet az ily gyorsan fejlődött fűnek állandó helyéül szántunk gyengébb volna, úgy ezen kövér talajra so-kott facsemetéink, táphiányában menthetlenül kiveszne, a nélkül, hogy esetleges kiveszésének okát csak távol-ról is gyaníthatnók.

Legjobb azért a faiskola földjét a leírt mód szer-int jó mélyen felforgatni — rigolirozni, mi is a trá-gyázást nem csak pótolni, hanem a felporhanyusítás következtében a csemetéket sokkal biztosabban fogja kifejleszteni.

A faiskoláknak nem az a céljuk, hogy azokból mennél gyorsabban nyerjünk a kiültetésre csemetéket; hanem az, hogy a kiültetésre a csemeték minél tömő-rebber legyenek; mivel csakis a tömör és a természet törvényeinek alapján növelt fák képesek az idő visz-on-tagságait kiállani; ellenben a túl trágyázás által gyor-san növelt fák igen hamar kivesznek.

Ezekből tehát igen könnyen kimagyarázhatjuk magunknak, hogy miért nem fogamodznak meg a né-mely kertészeketől vett legszebb gyümölcsfaik sem; vagy ha meg is fogamodznak, úgy csak igen lassú nö-vésűek, de rendszeren a halál áldozataivá lesznek.

Tehát erkölcsi tanúságot a fentiekből a követke-zőt vonhatjuk le magunknak:

„Csak oly kertésztől, vagy magányostól vásárol-junk gyümölcsfákat, kiről megvagyunk győződve, hogy azon földtelaj, melyben ő a gyümölcsfákat felnevelte, nem volt túl trágyázva, hanem a fák növekedése a föld mély felforgatása — rigolirozása által lett elő-mozdítva.“

Kuzmics Lajos, neptanító.

Kernyajai levél Csonoplyáról.

Kernyaján, 1882. junius hó 13.

Tekintetes szerkesztő ur!

Kernyajája ugyan igen közel fekszik Csonoplyához; de mégis feltűnő lesz, hogy én Kernyajáról írott leve-lemben Csonoplyával foglalkozom. Nem is jutott volna eszembe a csonoplyai darázsészekbe nyulni, piszkos dolgokat szellőztetni, ha naponkint nem lennék szem és fültanuja oly dolgoknak, melyek minden morális embert undorral töltenek el. — Ugyan régi nótát kell fújnom, de egész új változatban. Levelem címűl: „A zsidótanító miseriái“ kellett volna választanom; de fél-tém, hogy becses lapja olvasóit e cím is már elriasztja a levél olvasásától; hisz e jeremiáddal oly sokszor és oly sokféle alakban kellett az újságolvasóközönség-nek foglalkoznia, hogy ráunhatott.

Esetelmi akarom küzdelmeit egy szánandó tani-

tónak, kinek osztályrészt jutott a műveltség fáklyájával egy nagyon-nagyon sötét chaost bevilágítani, és ki fáradságáért üldözés, ragalmazás és piszkolásnak van kitéve.

A csónoplyai izr. hitközség a tanév elején egy derék, mivel tanítót nevezett ki iskolájához. A tanító W. S. működését megkezdve, szorgalma, modora által kedvence lőn ugy elöljáróinak, mint mindenkinek kívül érintkezésbe jött. Béke és megelégedés tölté el mind a két félt. Hó hó után mult el és mi sem zavarta a jó csónoplyákat; a tanító zavartalanul élt és dacára annak, hogy havfizetését rendszeren két hónappal később kapta, a körülményekhez képest, meg volt elégedve. De jaj, a sors szeszélyes és a hitközség veszekedési kedve nagy! A boldogság nem állandó; ezt kelle csak hamar a tanítónak is belátnia, ki nem tett egy mint Polikrates, t. i. nem veté el magától legdrágább kincsét, hogy az irigy isteneket kiengesztelje; sőt annyira vete-medett, hogy őt — nőül vette. Ez által magára zúdítá emberei haragját. Ezeknek több a soknál, látni egy boldog embert, kitők tönkre tehetnek. Látni egy embert egész kabátban járni, midőn ők csak ünnepnapokon cserélik fel defect ruhájukat tisztességes köntössel, Tudni, mondom, hogy ez az ember hatalmukban van és nem kísértani meg üldözését, az megtámadása lenne a régi tradíciónak; ez felragatná a régi rendet és szokást. Igaz ugyan, a tanító nem tett egyebet, mint nőül vett csak egy leányt, midőn oly sokan bájos és nem bájos lányokat szerettek volna általa főköztől alá expediálni. De kelle ok a zsidó tanító üldözésére? Nem elég-e az, hogy egy csomó csónoplyai tollas zsidó önkényére van hagyatva?

A zsidó tanító pályája ritka helyen van rózsákkal behintve; de uram, tanító lenni a csónoplyai hitközségnél az olyas mi, mit még Skobeletnek sem kívánok. Hogy féltogja a t. olvasó állításon komolyságát néhány körvonallal lerajzolom e hitközség elöljáróit. (Itt következik a hitközségi és iskolaszéki elnök fotográfiája, melyet azonban szótakarítás kedvéért kihagyunk Szerk.)

Hogy mily foggyverrel élnek ezek az üldözött vad ellenében, mily aljas eszközöket használnak fel megsemmisítésére, azt könnyen lehet elgondolni.

Az első dolog volt a kupaktanácsot összehívni, mely a tanító elcsapatását határozta el. Meg kell említenem, hogy néhány héttel ezen határozat hozatala előtt a megyei tanfelügyelő ur az iskolát meglátogatta, és nemesak ott fejezte ki teljes megelégedését, hanem a közigaz. bizottsági ülésben is nyilvánosan megdicsérete W. tanítót. Ily körülmények között még is kellett volna egy okot keresni a felmondásra; de ezt sem tették; csak midőn a tanító a felmondást el nem fogadta és a megyei közig. bizottsághoz folyamodott, akkor hosszú keresés után ok is találtak okot a felmondásra. A tanító íjja ügynöke egy gabonakereskedő háznak; rátozták tehát W-re hogy ő alkusz. Összeszedtek Kernyán és Csónoplyán egy csomó bizonyítványt és így megrakodva ok is folyamadtak az illető fórumhoz.

Mily természetűek és hogyan szereztek e bizonyítványokat, mutatja következő példa: Az elnök jön az iskola szomszédjához, egy becsületes német emberhez és kérdi tőle: „Ohajtja-e, hogy az iskola elhelyeztessék innét?” A szomszéd örül, hogy megszabadul a zajos iskolától, persze, „igennel” felel; mire az elnök egy magyar írást huz ki zsebjéből, elmondja, hogy ha ezt a szomszéd aláírja, akkor az iskola áthelyezése bizonyos, mire aláíratik bona fide a magyar okmány. Midőn később a tanító elmondja szomszédjának, hogy az írásban ő bizonyította, miszerint ő, a tanító, nem tanít, nem jár pontosan iskolába, a gyermekek egész napot át az udvaron szaladznak stb. az ember nem akarja elhinni. Végre ad a W.-nek egy nyilatkozatot melyben elmondja, mily uton nyerte aláírását az elnök. — W. ezen ügyet a fenyítő törvényszéknek fogja átadni.

Mint hallom az okmányok a járási szolgabírának adattak ki, hogy helyszínen vizsgálatot tart-on és így korán örültek a csónoplyáinak, kik azt hitték, hogy a tanító szedheti már sátorfáját. Szerencséjére a tanítónak a megyei tanfelügyelő oly férfi, kinek erélye, igazságserete ismeretes és ki ismeri a zsidótanító állapotát és nem fogja itt sem megengedni, hogy egy tanítónak ok nélkül vándorbotot nyomjanak kezébe. A vizsgálat és a per eredményéről annak idejében tekint. szerkesztő ur engedelmével írni fogok.

Egy zsidó.

Ó Eminenciája

Dr. HAYNALD LAJOS

kalocsai bíboros-érseknek, a bérmálás szentségének kiosztása végett folyó évi június hó 24 én Zombor sz. kir. városába érkezte alkalmából rendezendő ünnepélyességek sorozata.

1882. évi június hó 24-én.

I. Ó Eminenciája a dél előtti órákban hajóval Bezdánba fogván megérkezni, itt a megye területén a megyei alispán által fogadtatni és ez által, úgy az ottegybegyülvő megyei díszkíséret által Zombor városába kísértetni fog. A város határába érve harangozás és mozsárlövészekkel üdvözöltetik Ó Eminenciája.

II. A város határán a város előkelőségei élén Ó Eminenciáját a városi polgármester fogja üdvözölni.

III. A polgármester üdvözlő szavai után folytonos harangozás és mozsárlövészek között a kíséző díszmenet a következő rendben vonul be:

1. Két lovas rendőr teljes díszben.
2. 24 földműves lóháton kezükben nemzeti lobogókkal.
3. 6 lovas rendőr teljes díszben.
4. A tűzoltó zenekar folyton zenélve.
5. 12 tűzoltó lóháton teljes díszben.

6. 15 ur lovar magyar díszben, közülök egyik a többi előtt lovagolva a városnak kibontott zászlójával kezében.

7. A polgármester egy tanácsbelivel nyitott hintóban.

8. Ó Eminenciája a bíbornok-érsek kíséző papjával szintén nyitott hintóban. A hintó nyílása mellett jobbról a városi főkapitány, balról az alkaptány lóháton teljes díszben.

9. A többi fogatok tetszés szerinti rendben egymástól legalább 5 méter távolságra.

10. 4 lovas tűzoltó az utolsó fogat után.

11. 2 lovas rendőr.

A menet a bezdáni utca végéről a városba befelé indulva a honvéd laktanyánál a Széchenyi körútra kanyarodik, itt áthaladva a szt.-János utcán át a templom elibe vonul.

A templom előtt a szt.-János utca felé bal és jobb oldalt állítva az egyházközség tagjai, az egyletek, testületek, körök és társulatok kibontott zászlóikkal várják Ó Eminenciáját ünnepies mezben. Itt sorakozik az iskolai ifjuság is.

Fehérbe öltözött 24 leány pedig virágcsokorral kezükben, közvetlen a templom főbejáratánál bal és jobb felől egyenlő számban foglal állást.

A templomnak főbejáratától egész a szt.-János utcának végső sarkáig két sorba felállítva a helybeli tűzoltók képezendnek sorfalat.

A menetek a templom elé való megérkezte alkalmakor a lovas díszkíséret szemben a templommal a szent-háromság-tér felé fejlődve egyes sorú állást foglal és a megérkező bíbornok-érsek előtt így is tiszteleg.

Ó Eminenciája a templom előtt kocsijáról leszáll, itt a plébános üdvözlö, azután az egybegyűlt vidéki papság által egyházi díszben körülvéve a templomba kísértetik, hol imáját végezvén terembe visszavonul, fogadandó a külön is tisztelegni óhajtott küldöttségeket.

Este fel 9 órakor fáklyás zene, gyűl hely a szt György téren este 8 órakor, amikor 100 db. fáklya csakis tekintélyes polgároknak fog kiosztatni. A soraközös idejét mozsár lövések jelzik.

A fáklyás menet a tűzoltók és azok zenekarának kíséretében a főutcán keresztül a Deák körutnak irányítva a Basa utcába hátulról bekanyarodik, innét a szt.-Háromság téren keresztül haladva Ó Eminenciája plébániái lakásának ablaka alatt a fáklyások félkörű állást foglalnak, még a helybeli dalárda — háta mögött a tűzoltókkal és ezeknek zenekarával — a félkör közepére áll.

A dalárda előtt szemben azon ablakkal, melyen Ó Eminenciája netán látható lesz, dr. Margalics Ede szónok foglaland állást.

Amint a fáklyás menet a fennebbi rendben felállott, a tűzoltó zenekar a zenéléssel felhagy, mire a dalárda működése kezdődik.

A dal bevégezte után dr. Margalics Ede szónokol, ezután következik a zenekar, végre ismét a dalárda előadása és erre induló.

A fáklyás menet visszavonulása a szt.-János utcán át a Széchenyi körút felé és innen a bajai utcán a szt.-György térre, azon rendben történik, mint maga a felvonulás végbevitett.

A bevonulási irányba eső utcák lakói már eleve is kéretnek házaikat, ablakaikat kellőleg fellobogózni, virágokkal szönyegekkkel feldíszíteni, hogy a bevonulás ünnepélyessége által méginkább emeltessek. A fáklyásmenet irányába eső házak ablakait kivilágítani az illető lakók már ezuttal is megkérhetnek.

A templom előtt örökendő gyalog rendőrök ügyelni fognak arra, hogy a szt.-János utcától a Tárcay házig legalább 6 méter széles kocsit nyitva tartassék, hogy a templom előtt leszállandó kíséretet fogatai gyorsan a Tárcay ház elé hajtva ott sorba megálhassanak.

1882. június 25-én.

9 órakor reggel bérmálás.

4 órakor délután 50 teritékű díszbéd a plébánián, melynél az első felköszöntőt az apát-plébános házigazda fogja Ó Eminenciájára mondani

1/2 7 órakor este elutazás Apa inba a Dunához.

A bevonulásnál jelenvolt kíséret tagjai kéretnek már 1/2 7 órakor a sz. Háromság téren fogataikkal megjelenni hogy Ó Eminenciáját a városból kikisérve elutazása is minél díszes legyen.

Az elutazásnál Ó Eminenciája fogata megye legelő, utánna a polgármester, azután a helybeli apát-plébános, végre a többi fogatok, mégis ama változással, hogy a városból való kihajtás az Iskola utcán keresztül a Vadászúrt szálló felé az apatini utnak történik.

A kíséző menet a bukóváci erdőnél megáll, a polgármester a város közönsége nevében itt

Ó Eminenciájától búcsút vesz, ezután a kíséző fogatok tetszés szerint vagy visszatérnek vagy tovább kísérik Ó Eminenciáját.

A r. k. egyházközség által kiküldött bizottság:

Fejér Gyula,
apát-plébános.

Czedler János,
rendőr-főkapitány.

Virtor Károly,
ügyvéd.

Az osztrák-magyar monarchia fürdőhelyei.

(P. B. H.)

Ajnácskő, Gömör megye; gyógyhatásu: a csúsz, rheumatikus, altesti, haemorrhoidális, skrofulozus s általában a vérronlásból eredő bajokban.

Alap, Felső és Alsó Fehérmegyében; délre Székes-Fehérvártól, 2000 lakossal, barátságos falu. a) Felső-Alap: a víz tiszta zöldszerű, szagtalan, sós ízű. Gyógyhatása van altesti bántalmak, nyákhártya betegségek, kronikus borbajok és általános vérbőség ellen; különben azonos a püllnai és saidebüzi források hatásával. b) Alsó-Alap: a forrás sokkal több alkotórészt tartalmaz, mint a felső-alap. A hatás ugyanaz, mint Felső-Alapon; a vizet nem isszák, hanem csak fürdőkre használják.

Algyógy, Erdélyben, Szászváros közelében fekszik, három forrása van, közel azonos vegyi összetétellel; Schnell elemzése szerint szén-savas natront, szén-savas magnéziát, szén-savas meszet és kénsavas magnéziát tartalmaz, s így földes tartalmu, aljas ásványviznek tekintendő. Gyógyhatása van mindennemű gyuladások ellen.

Alsó-Kékéd, Abauj megyében, Kassától 3 mérföldre; hepaticus izű és szagu kénes források, hőmérsékük 17 R. csúsz és rheumatikus bántalmak ellen hatásosoknak mutatkoznak. Elég kényelmes szálloda, fürdők, táncterem, park

Alsó-Sebes, Abauj megyében Eperjéstől egy órára; több forrással, melyek közül négy (Lelesz, Nándor, Amália, Ferenc) van használatban; a kénköveg szagu és gyengén sós izű, hőmérséke 8° R. A vizet fürdőre és ivásra használják. A lymphaticus, skrofulozus, légzési és altesti bántalmaknál van gyógyhatása.

Alsó-Stubnya, Arvamegye; földes keserűsős hőforrás; a víz tiszta átlátszó színű és szagtalan keserűsős izű. Hőmérsék 35° R. Gyógyhatás, csúsz, rheuma, altesti bántalmak, máj és mirigy bajok, idült borbetegek stb. ellen.

Arco, Tirolban; klimatikus gyógyhely; évi középhőmérsék 12-25—13° téli középhőmérsék (októbertől márciusig) 6-81—7-11°, nyári hőmérsék (áprilistól szeptemberig) 18-2—18-6°; köd ugyszólván soha sincs, esős napok száma 89. Gardató közelsége mintegy tengerparti jellegű kölesönöz a légköri viszonyoknak. Különösen idegseknek ajánlható Egyes szobák havonként 15—30 fitért kaphatók. A szőlőgyógyász októberben kezdődik; kecske és számardej, jó és üde viz, tavaszkor kitünő savó

Baden, Ausztria Bécs mellett; közönyös hőforrás, 13 kuttal és 18 fürdővel; a víz tiszta átlátszó színtelen, záptojás (kénköveg) szagu, lágy izű, hőmérséke 25° R., fajsulya 1-00195, gyógyhatás légzési bántalmak, hólyaghurut, borbetegek, rheuma és csúsz stb. ellen. Iszapfürdő, savókúra.

Balaton-Füred, Zalamegye, a Balaton tó mellett; földes égvényes savanyu forrás. Savókú a. Iszapfürdők. A víz színtelen, savanyu izű, hőmérséke 10° R. A Balaton vizre kekes zöld, tiszta átlátszó, gyengén összehuzó izű, szapja iz és szagtalan, ólom-sűrű, gyengén égvényes hatásu. Gyógyhatás: máj, lép s vesebajok, verszegénység és női betegségek ellen.

Bazin, Pozsony megye; vastartalmu savanyu forrás; a víz tiszta átlátszó szagtalan, pezsgő. Gyógyhatás altesti sérvények ellen.

Bájfalu, Magyarorszá, Szatmármegye; tünénnyiteit kénforrás. Gyógyhatás: csúsz, rheuma, borbetegek, neuralgia ellen.

Bártfa, Magyarorszá, Sárosmegye; iblany tartalmu égvényes savanyuforrások, négy kuttal; a víz tiszta, átlátszó, szín és szagtalan, kellemesen savanyu izű, hőmérséke 7-5° R. Kitünő savó. Gyógyhatás az idült gyomor és bélhurut, aranyér, idült majdaganat, idült hólyag hurut, hogy és béleső-hurut, női bajok, magömlés, görvély, fehér folyás, súly, köszvény, angolkór, idegyengülés, magtalanság, kedélybajok és általában hosszabb betegségek utáni gyengeségekben.

Bikszád, Magyarorszá, Szatmármegye; földes és égvényes, sósavtartalmu savanyuforrás; a víz tiszta szagtalan, savanyus, kevésbé sós izű, hőmérséke 9° R., fajsulya 1 034. Gyógyhatás: emésztési bajok, gyomorégés, az emésztési szervek elnyálkásodása, dugulás, légzési bántalmak, görvély, nemí bajok stb. ellen.

Bodajk, Magyarorszá, Fehérmegye; keserűsős forrás 8 □ területű tóval, a víz tiszta, átlátszó, színtelen, hőmérséke 15° R. fajsulya 1 001. Gyógyhatás rheuma, csúsz, dugulás, haemorrhoidális bajok, görvély, idült tüdőhurut stb. ellen.

Borszék, Erdély; vastartalmu savanyuforrás, hat kuttal; a víz tiszta, átlátszó, színtelen, szén-sav szagu, tintaizű, hőmérséke állandóan 7-5° R. fajsulya 1 001842. Gyógyhatás: a gyomor és bélesővek bajai, a lélegzési szervek bántalmak, a verszegénység minden gyógyítható nemei, a görvélykór, hogy- és nemzörészek betegsége, a lép bővérősége és az idegrendszernek más-nemű bajai ellen.

Buziás, Magyarorszá, Temesmegye, acélforrások nyolc kuttal; a víz egészen tiszta, átlátszó. Gyógyhatás: sápkór, verszegénység, görvély, nedvelsavanyodás, légzési bántalmak, köszvény, kövesedés, csúsz, altesti bántalmak, stb. ellen.

Daruvár, Magyarorszá, Szlavonia; közönyös hőforrások; a víz hőmérséke 32° R. és 37° R. között áll. Iszapfürdők. Gyógyhatás: mint hasonló fürdőknél általában.

Diós-Győr, Magyarorszá, Borsódmegye; közönyös hőforrások, 18° R. hőmérsékkel.

Dombhát, Magyarorszá, Erdély; égvényes, földes savanyuforrás; a víz tiszta, átlátszó, gyengén kénköveg szagu, összehuzó, sósizű, hőmérséke 12-6° C. Gyógyhatás: mint általában a hasonló forrásoknál.

E
a viz h
is haszn
E
tisztá a
R. fajsu
kór, al
ellen.
E
vanyufo
betegség
máj- és
E
E
lett, kes
tás: bet
E
sósforrás
hőmérsé
mus, gő
daganat
E
tő vize
állandó
tok, bór
E
források
Gyógy
tos, csú
getine s
vélykór,
dése, ta
és belhá
E
hidegviz
G
rások; 2
R között
lan, fajs
daganat
jok, a ly
vetkezme
G
savanyu
talan; h
morelsav
hurut st
G
nyes és
hőmérsék
Gyógyha
bajok, to
matikus
G
G
tűdőbete
H
források;
színű, só
bajok, es
tegségek
H
H
nyáron h
H
vényes s
haemorrh
ság, n
H
konyhas
májszagu
hatása:
morhoid
bajok, ne
H
hőforrás
tisztá, át
25° R.
I
tikus gy
fnyitű
tegségek
J
égvényes
23-5° R.
esontbajo
ralgia, n
Ka
hidegviz
Ka
ásványfo
R. és 50
kellemetl
epebeteg
csúsz stb.

Egertbad, Ausztria, Tirol; hideg kénforrások; a víz hőmérséke 9° R. Klimatikus gyógyhely gyanánt is használható.

Eger, Magyarország, közönyös hőforrások; a víz tiszta átlátszó, sósízű, kénközeg szagú, hőmérséke 25° R. fajsúlya 1002. Gyógyhatás: emésztési bajok, gümőkór, altesti betegségek, bőrkürités, lép-, máj stb. bajok ellen.

Előpatak, Erdély; vastartalmu, égvényes savanyuforrás. Gyógyhatás: görvéllykór, csúz, rheuma, női betegségek, altesti bántalmak, gyomor-bajok, sápkór, máj- és lép-bajok stb. ellen.

Ernsdorf, osztrák Szilézia; savó-gyógyhely. Erzsébet fürdő, Magyarország, Budapest mellett, keserűforrások; a víz hőmérséke 7° R. Gyógyhatás: beteges szerves anyagok feloldása.

Felső-Bajom, Erdély; iblany- és büzenyartalmu sóforrások, 5 kuttal; idény július-augusztus. A víz hőmérséke 12-15° R. Gyógyhatás: idült rheumatizmus, görvéllykór bajok, szifilitikus bajok, az uterus daganat stb. ellen.

Felső-Ruszbach, Magyarország, Szepesség; a tó vize tiszta, átlátszó, sósízű, szénsavszagú, hőmérséke állandóan 17° R. Gyógyhatás: csúz, rheuma, daganatok, bőrbetegségek, görvéllykór bajok stb. ellen.

Franzensbad, Csehország; égvényes sós acélforrások, 9 kuttal. Lég-, tőzeg- és vastőzeg-fürdők. Gyógyhatás: szokásos és megrögzött izzadáások, hurutos, csúzos és közvényes bántalmak, bémulások és hátergine sorvadások, sápkór és súly (scorbut) kór, görvéllykór, elhízás és a sejtzövet káros megkeményedése, tartós és rohamos aranyeres vérzések, gyomor- és belhártya idült izomatossága ellen.

Freiwaldau, osztrák Szilézia, Priesnitz-féle hidegvízgyógyintézet.

Gastein, Ausztria, Salzburg; közönyös hőforrások; 21 kuttal, melyeknek hőmérséke 20° R. és 39° R. között áll; a víz átlátszó, tiszta, szín- és szagtalan, fajsúlya 1000340. Gyógyhatás: bőrbetegségek, daganatok, bémulások, rheuma, csúz, csont- és izombajok, a lymphaticus szervek betegségei, vérbajok és követkeményei, háterginebajok stb. ellen.

Giesshübel, Ausztria, Csehország; égvényes savanyuforrás; a víz tiszta, átlátszó, üdítő ízű, szagtalan; hőmérséke 7-5° R. Gyógyhatás: nyákkörök, gyomorsavanyodás, gyomorgöres, idült léges- és hólyag-hurut stb. ellen.

Gleichenberg, Ausztria, Steyerország; égvényes és szénsavas ásványforrás, 5 kuttal, melyeknek hőmérséke 2-7° R. és 22° R. között áll. Tejkúra. Gyógyhatás: nyákhártyás hurutok, lég- és emésztőszervi bajok, torok-, mell- és gyomorhurutok stb. ellen. Klimatikus gyógyhely tüdőbetegek részére.

Gmunden, Ausztria; klimatikus gyógyhely. Gries, Ausztria, Tyrol; klimatikus gyógyhely tüdőbetegek részére. Savókúra.

Hall, Ausztria; iblany- és büzenyartalmu sóforrások; a víz hőmérséke 9° R., fajsúlya 10096, lilaszínű, sós ízű, büzenyszagú. Gyógyhatás: mirigydag-bajok, csontbetegségek, nemzőszervi nyavalyák, bőrbetegségek stb. ellen.

Hallein, Ausztria, Salzburg, sós források; késő nyáron klimatikus gyógyhely gyanánt is használják.

Harkány, Magyarország, Baranyamegye; égvényes sósavas kénforrások. Gyógyhatás: csúz, rheuma, haemorrhoidális bajok, lymphaticus bajok, görvélly, bénaság, női betegségek stb. ellen.

Herkulesfürdő (Mehádia) Magyarország; konyhasóartalmu kénes hőforrások; a víz sós ízű, kénmájszagú; hőmérséke 40° C., fajsúlya 10007. Gyógyhatása: idült izom- és csontbajok, rheuma, csúz, haemorrhoidális bajok, daganatok, mindenféle syphilitikus bajok, neuralgia, bénaság, altesti sérvek stb. ellen.

Hévíz, Magyarország, Zalamegye; közönyös hőforrások, 10.000 négyzet öl területű tóval; a víz tiszta, átlátszó, kénközegszagú mezes ízű; hőmérséke 25° R.

Ischl, Ausztria; 1600' a tenger felett, klimatikus gyógyhely; sósfürdők, kénfürdők, savófürdők, fenyőtűfürdők, tőzegevíz, savókúra. Gyógyhatás: női betegségek, gyomor-bajok, borsejtkeményedések stb. ellen.

Johannisbad, Ausztria, Csehország; földes, égvényes vasforrások; a víz tiszta, átlátszó, hőmérséke 23-5° R. Gyógyhatás: idült rheuma, csúz, izom- és csontbajok, gyulladás, gyengeség, vérszegénység, neuralgia, női nemű szervek betegségei stb. ellen.

Kaltenleutgeben, Ausztria, Bécs közelében, hidegvízgyógyintézet.

Karlsbad, Ausztria, Csehország; égvényes sós ásványforrások; 12 kuttal, melyeknek hőmérséke 25° R. és 59-8° között áll, a víz ize sós, lúgos, de nem kellemetlen. Gyógyhatás emésztési bajok, májbajok epebetegségek, lép- s vizeletbántalmak, kövérredés, csúz stb. ellen. Idény május, szept. Tőzegfürdők.

(Folyt. köv.)

B u c s ú.

Nem hittem hogy a boldog szerelem:

Oly édes — és oly bús egy érzelem.

Mig csököd kéje perseg ajkimon:

Egy néma könnyem fut le arcomon.

Mig szívem ég, mig kebleden dobog:

Elfulladozva, csendben zohogok.

Hisz válni kell . . . s szívem elmenni fél!

Tudom, mily sorsra jut a falevél

Ha eltűnt törzséről leperog,

S játékszerükké veszik a szelek . . .

Feledve rég! hisz eltűnt nyomtalan —

A törzs fakaszt új lombot boldogan.

De a levél? . . . mely elhullott-szakadt,

Mit érez az, mikor árván maradt?

Árván, feledve — megsiratlanul

A mig végre valahol csak lehull:

A hol nem kérdik: van-e, mit szerel?

A hol nem tudják: mennyit szenvedett! . . .

Már régesrég tudtam, hogy válni fáj:

Megmondta azt a hervadt őszi táj.

De nem tudám, hogy annyit is teszen:

Megosztózni a váló emberen,

Megtépni lelkét, szívét venni ki —

S csak a fájdalmat hagyni meg neki.

Béla.

Szinészet.

Hétfőn Vahot Imre régi színművét a „Bányarém“-et adták, mely irányánál fogva „Beamter“-ek korszakában, az 50- s években bizonyára jobban tetszhetett. A rendezés hiányától eltekintve az előadás elég jó volt.

Kedden az előre hirdetett „Háromosrú kacska“ helyett a színházi bérlők öröme a „Haramiák“-at vették elő, melyben Vedress (Ferenc) és Breznay (Maximilián) művészi alakításokat mutattak be. Melléttük Berki, (Károly) és Vavra Emila, (Amália) arattak gondos játéknémet leg több tapost.

Szerdán Tökés Emilia javára Scribe jeles drámája „A cárnő“ került színre. Ugy a darab, mint az előadás nagyobb közönséget érdemelt volna. A címszerepet Tökés Emilia a nála megszokott otthonossággal és csinnal játszotta, de itt-ott több hév kifejtése csak fokozta volna a jó hatást. Vedressnek Nagy Péter cím egyik legsikerültebb alakítása volt. Vavra Emiliának (Olga) nem jutott elég hálás szerep. Berki mint Sapicha, kissé merev volt. Az előadás összhangját Gyarmathy (Villerbach admirál) az ő sírának, éneklő beszédmódorával és ügyetlenkedésével minduntalan zavarta. Maszkja sem volt admirál.

Csütörtökön a „Faust“ dalmészetlen vonatkozásokkal, élcelődésekkel és németes ismeret-fitogató szellemkedésekkel kipaszomátozott parodiáját adták. Zenéjét nagybárára a Gounod ismert dallamai kiforgatásával Hopp Gyula írta. Az oroszánrésze Enyvári Saroltáé volt, ki szép énekéért sok tapsot kapott. Hegedüs (Mefisztotelesz) oly jó énekhang anyagot mutatott be, hogy az operatének terén több sikert merünk neki jósolni mint a drámában.

Szombaton Berki Ferenc javára Shakespeare „Romeo és Juliá“-ja került színre, a címszerepekben Berkivel és Vavra Emiliával. A Shakespearei alakok ábrázolásának nehéz feladatával, melyet a tömör nyelvet és kötött beszéd épen nem könnyitenek, mindketten elismerésre méltó sikerrel küzdöttek meg. Sok taps és kihívás jutalmazta fáradságukat.

Vasárnap igen csekély számú közönség előtt „Zsidó apáca és József császár“ címmel botrányos izléstelenség adtak elő, melyben vallási dolgok botránkoztató módon vannak a színpadra hozva. Ily darabok után bizony csak egy színügyi bizottság cenzuráját óhajthatjuk. Breznayné, Breznay és Rónaszéki jobb ügyhöz méltó sikereit sajnáltuk a darab silányságai közepett. —r.—a.

Hirek.

Főispán uró méltósága Scultéthy László zentaitb. szolgabíró, személye körüli titkárra; Rezsny Auréltb. aljegyzőt pedig Zentára szolgabírói segédévé nevezte ki.

Hirek a közgyűlésből. Belügyministeri rendelet, mellyel a múlt megyei közgyűlésnek azon két határozata, hogy a kétszeres elnöki figyelmeztetés után is jogtalanul tovább beszélő, a teremből eltávolítandó; és hogy a közgyűlési tárgyak sora nem okvetlenül közhírré teendő — e két határozat feloldatott s a feloldás tudomásul vétetett. Szabó László örvendetes tudomásul vételt indítványoz, mi azonban kisebbségben marad. Belügymin. rendelet, hogy a pusztázó legények, mint szegődvényesek, végkielégítésre igényt nem tarthatnak. Tudomásul vétetik. Belügymin. rend. felhívja az arányosabb megosztása iránt hozzá új fölterjesztést teendő. Arvaszéki tiszti ügyész választása. Dacára, hogy egyetlen képesített folyamodó van, Vujevich Zakár azon nézete után, hogy a törvényes forma elejtése esetleg rossz precedens lenne, sőt fellépéssel is élhetne valaki ellene: a kandidáló bizottság kiküldése mellett van. Főispán ebbe kinevezi Dr. Podmaniczky Armin, Szulik József és Csupor Gyula urakat; a közgyűlés alispán indítványára bevásztja Dr. Offenheimer Vilmos, Antunovits József és Vojnits Dávid urakat. Megválasztatik egyhangulag Pribil Ernő, volt főispáni titkár. Főispán ur törvényadta jogával élve, ezuttal Csupor Gyula m. b. tagot, tiszteletbeli főügyészsé, ifjabb Vojnits I. végzett jogászt pedig tb. aljegyzővé nevezte ki. A megye a honvédség szolgálati és gyakorlatra behívási kérdése érdekében az országgyűléshez indokolt fölterjesztést tétetni határoz. Heves megyének a felsőház mikénti reformjára vonatkozó felirata tudomásul vétetik. Az aradi vértanúk szobrára a járásokba gyűjtő-ívek küldetnek. A 10-ik huszárezred 4. százada Bajmók, Bikity, Csúrogh és Petrovoszellő községekben lesz elhelyezve 1882. sept. 1-től 1883. aug. 31-ig. A szegény-alap közel 200000 frtot tesz ki. Begacs köz-szegény-alap tét-lére szoritandó. A futtak-cserevicsi gőzkömp árszabályzata megállapítatik (4 kerekű üres kocs 20, terhes kocs 30, ló-téhen 10 kr.) Lovavató bizottságba elnökökké választattak: Vojnits Dávid és Debélyácsky Izidor urak. Kataszteri biztosokká megválasztattak: a zentai kat. kerületbe: Kelemen János; helyettesé: Zsótér Andor. Tagokká: Gyorgyevits Iván, Kohn Mór. A kulaiba Varga Károly. Póttag: Kiss Abel. Almás község róm. kath. apácázárdát akar állítani s erre 300000 db téglát és 150 öl fát eladni, s fenntartására évente 1500 frtot ajánlani szándékozik. Elfogadtatik a következő föltételek mellett: 1) a fuvar a r. k. polgárok végezzék, 2) az óvoda-alaphoz csak akkor nyulhatnak, ha az új intézetben lesz óvoda is, 3) út, hazánkban képesített apáca

alkalmazandó, 4) az épület a r. k. hitközség iskola-alapjára kebelezendő be. A bezdáni r. k. plébános a párbér iránt a községgel szerződésileg megegyezett. Tudomásul vétetik azon hozzáadással, hogy csak a r. k. hívekre vetendő ki ez adó. Szulik József: Tekintettel arra, hogy a nazarénus felekezet államilag elismerve nincs és hogy a papbértől való mentesség tudata csak könnyelmű áttérésekre szolgálja csalétkül: a katolikusból lett nazarénust nem tartja a papbér alól fölmentendőnek. A módosítás mellőztetik. (Még rátérünk Szerk.) Csúroghon adóvégrehajtói állás rendszerezettik. Palánka községhezát cserél, úgy hogy két iskola közé szoritott helyiségeiből önálló házba költözik át. Petrovoszellő távirat-állomásához megajánlott hozzájárulása tudomásul vétetik. A parabutyi szerb tanító 175 frt fizetése 300-ra emeltetvén, e községi határozat jóváhagyatik. Deák Zsiga szolgabírónak a járásorvos által is beokolt kérelme a husvágó ipar korlátozása tárgyában Almás területére — egy évre megengedtetik. Nem volna kár másoknak is követni e tapintatos utat-módot. Moholy község a gőzhajó-állomásra 5000 frtot ajánl. Megengedtetik, a kötetendő szerződés bemutatása elvárattván. (Bár Petrovoszellő is követné az okos szomszédot. Hisz a hajóállomás oly düstermentes helyen még szükségesebb, mint a telegraf.) Werner Antal volt almási orvos özvegyének 357 frtban állapított meg a kegydíj. Temerinnek Fernbach nagybirtokos évi 300 frtot ad közköltéségre, dacára, hogy ott közadó nincs. T-Földvár jegyzője azon kérése, hogy még egy s. jegyzőt kapjon, mint indokolatlan, elűtetik. Gakovan új iskola állíttatik. Helyeseltetik. Traub József kulai állatorvosnak 500 frt fizetését a képviselő 370 frtra szálítottta le. E szűkkeblűség — mint indokoltant — a közgyűlés nem helyeselt s az 500 frt fizetést meghagyta. Az adai földmives-iskola alapító levele jóváhagyatik. (L. „Bácska“ 24. szám.) Szabó László: Helyesli ez intézkedést, de kikötne az alapító oklevélben, hogy kimondassék, hogy az a 100 hold föld Ada községének tulajdonát képezte. Mihályi János főügyész felvilágosításába Szabó és a közgyűlés belenyugszik. Szuppek Béla szöntai lakos elejtetni kéri a gombos-erdőli révszabály azon tilalmát, hogy a közlekedő feleknél segédkezők nem szabad az átkelésnél. A megye e tilalmat, melyre tekintettel tavál az átkelési díjakat fölemelte, föntartja és bérlőt annak pontos betartására újból figyelmezteti. Egi Lajos volt ns.-militicsi jegyző a jegyzői nyugdíj-alapból a belefizette 120 frt nyugdíj-illetéket kivetheti. A Schulverein ellen tiltakozó községek jegyzőkönyve a levéltárba megörökítés végett befogadtatik. Szekhegy 2000 frt kölcsönt vett föl, mely még az 1882. költségvetésbe beendő és beszedendő. Csávoly község fölülszögéből megválni kívánja a kalocsai érsek kegyuraságához tartozó temploma javításához járulni köteles kézi és fuvarszámot. Hejbenhagyatik. 0-Becse közs. 150000 fros kölcsöne fölvétele ellen Terék Károly és Börsök Pál felfolyamodott. Elűtettek; mert a kölcsön szükségtelességét nem mutatják ki; mert a kölcsön már közgyűlésileg megengedtetett; mert ama kölcsönt nem hajlandó egy pénzintézet sem kedvezőben megadni. Zsivánovits Samu és Vuits Árszó azon kérényre, hogy 129 ezer frtnyi tartozásáról a megye nekik ilyen-olyan vekszt adjon, mint a közgyűlés tekintélyét s a megye érdekeit sértő, figyelembe nem vétetik. A bezdáni ut tatarozására vonatkozó alispáni intézkedések tudomásul vétettek. Bruck Samu 25 krért vállalta el méterjét s rendszeren el is végezte. Hajdu Pal petrovoszellői felelős számadón a hátralékos pénzek beszedendők. Szolgabíró erre utasíttatik. A titeli céh vagyona 4690 frt 90 kr. addig kamatoztatandó, mig oly összeggé nő, hogy kamatjából egy titeli szegény fia a budapesti ipariskolában kitanulhat. Helyeseltetik. Ülés vége fél 1 órakor.

Biboros-érsekünk főmegyei papságával f. é. szept. 26. 27. napjain, most már ötödik ízben, konferenciát szándékozik tartani s e célból a meghívót a főmegyei körlevelekben már közre is bocsátá. A konferencia tagjai lesznek: a székesegyház valóságos és tiszteletbeli kanonokjai; a főmegye területén létező összes apátok és prépostok; a kerületi esperesek, vagy, ha ezek akadályozva lennének, a kerületi jegyzők az esperesek helyett; a theologiai tanárok; minden espereskerületből egy választott plébános, vagy állandóan alkalmazott plébános helyettes; végre a főmegyei előt. jesusita-, cisztercita- s Ferenc-rendi társaság, illetve szerzetek főnökei. (Elég kár, hogy világi katolikusokat is nem hívnak meg. Szervezetünk ezen egyoldalúsága, a kölcsönös meddő bizalmatlanságban és ujjhuzásban boszulja meg magát. Szerk.)

Szabadka derék fia, Váli Béla tanár, f. hó 15-én avattatott bölcsészettudorrrá Budapesten.

Bács-Bodrogh megye szakbizottsága előtt f. hó 17-én a jegyzői szigorlatot sikeresen megálltták: Nemes János és Ehrenreich Károly.

A helybeli szerb daleyget f. hó 25-én a sikariban tavaszi ünnepélyt rendez.

Pavlovits Jenő megyei arvaszéki ülnök s magyarul szerbül egyaránt élvezetes tollú költő, a budapesti egyetemen jogtudorrrá avattatott.

Hajózas. I. A Dunán. A személyszállító gőzösök menetrende 1882. évi június hó 10-től kezdve tovább intézkedésig. Felfelé: Bezdnából Budapestre péntek kivételével minden nap esti 9 órakor. Lefelé: Bezdnából Zimon ra hétfő kivételével minden nap reggeli 8 órakor. Bezdnából Orsova és Galatzra vasárnap, szerdán és pénteken reggeli 8 órakor. — II. A Tiszán. Szolnok és Szeged között megkezdődtek a gőzhajómenetek Szent- és Csongrád és Mindszent állomások érintésével. A személy- és áruszállító hajók Szolnokról Szegedre hétfőn, csütörtökön, szombaton 6 órakor reggel indulnak. A vegyes és uszályhajók: Szolnokról Szegedre vasárnap és szerdán 6 órakor reggel, Szegedről Szolnokra hétfőn és csütörtökön délután 2 órakor indulnak. Az első menet Szegedről Szolnokra szerdán június 21-én, Szolnokról Szegedre csütörtökön június 22-én leend. Az áru felvétel hétfőn június 19-én kezdődött.

32,221. sz. A m. kir. belügyministeriőtől. Valamennyi törvényhatóságnak. Hogy a folyó évi április hóban Tisza-Eszlárról eltűnt Solymossi Eszter esetét illetőleg, az igazság mielőbb kideríttessék, hogy azok, a kik esetleg a bűnösek, bűnököz mérten lakoljanak; a netán ártatlanul gyanúsítottak pedig a gyanu alól felmentessenek; az izraelita országos iroda elnöksége, a folyamatban levő vizsgálatot elősegítendő, 5000 forint

jutalomdíjat tűzött ki annak, a ki Solymosi Esztert élve, a nyiregyházi kir. törvényszéknek átadja, vagy hullájának hollétét felfedezi, avagy ezen törvényszékhez csak oly adatokat is szolgáltat, melyek az élő leány vagy a leány hullájának feltalálására vezetnek. Felhívom tehát a törvényhatóságot, hogy Solymosi Esztert a fennebbiek közzététele mellett behatóan nyomoztassa, s feltalálása esetén hozzam azonnal jelentést tegyen. Budapest, 1882. évi június hó 8-án. T. sz. s. k.

Magyarosodás. Heller Adolf, óbecsei lakos, Hevesi; Zetovics János, szántai tanító, Zombori vezetéknévet választott.

Gyászír. Apatinban f. hó 14-én nagy részvét mellett temetett el Fernbachné sz. Beninger Zsuzsanna asszony, élte 71-ik évében. A boldogult édes anyja volt Fernbach Bálint és Antal megyei nagybirtokosoknak Béke havaira!

Az igen derek zentai dalirida, jól felszerelt s gyakorlott zűzölt zenekarral, e hó 9-én átrándult Adára, hol tánmulatsággal egybekötött jótékony célú makedvelői dalestélyt rendezett, mely minden tekintetben kitűnően sikerült. E fény és pompa nélküli mulatság, mint valami szívbelies családi ünnep nem folytatható le hatás nélkül. Tekintve a nemes célt, köszönet a buzgólkodó és közreműködő férfiaknak, kik ez által is nálunk újból maradó emléket hagytak. Bár csak beteljesedheték rajtuk ama régi latin közmondás: *Vicem pro vice, reddo tibi care vicine.*

Adán egy reményteljes fiatalember Horák Lajos 30 éves, Szegeden állomásozó 3-ik honvédszázalójbeli hadnagy, folyó hó 10-én sorvadásban, — más napon pedig Pavlovics Emil, a mult három évben volt községi bíránk, gyógyszerész, 37 éves, egészen váratlanul typhusban meghalt. Mindkettőnek karja s szíve néhány rövid hét előtt ép volt a haza szolgálatában. A községi e szűlöttjeinek gyászos kimúltát mélyen átérezte, s holt tetemeiket nagy részvét mellett kísérte az örök nyugalom helyére. Béke poraikra.

A budapest-zimonyi vasút építési munkálatai oly gyorsan haladnak előre, hogy a vonal nemcsak Szabadkáiig készülni fog, hanem a kizűzött határidő előtt, hanem némi torcsorozással még Újvidékig is kiépülhetne november közepéig, úgy hogy az egész vonala Dunáig át lenne még az idén adható a forgalomnak, különösen ha a kormány megengedi, hogy Szabadkától Újvidékig a vonatok eleinte a kavicsolatlan vonalon közlekedhessenek. — Ez összeköttetésre a fővárossal Bács megyének annál nagyobb szüksége van, m'nt hogy előre láthatólag az idén kitűnő termés várható a vidéken, és tudvalevőleg az egész télen át, különösen ha a Duna befagy, minden közlekedési eszköztől meg van fosztva. Hallomásunk szerint Újvidéken indult is meg mozgalom az iránt, hogy november végén egész odáig meginduljon a közlekedés. Ennek tudtunkkal csak az állja útját, hogy a társulat nagy kamatkárpótlást igényel. Egyébiránt a terv közérdekű, nem lehetetlen. A két magyar vasút, melyek a budapest-zimonyi vasút Dunahidja vaszerkezetének szállítására vállalkoztak, kötelezték magukat, hogy e nagy munkát a jövő tavasz végeig elkészítik. A szerkezet összerolásának rendkívül nehéz munkáját a vezérépítő vállalat maga fogja eszközölni. x. y.

Az újvidék-pétevárad Dunahidon is gyorsan haladnak az építési munkálatok. Két pillér alapozása már elkészült, a többihez is hozzáfogtak s miután az 5. számú, a vár közelében építendő pillér alapozásánál egy ott elnyúló sziklapadnak szétrobbantása lesz szükséges, a hadügyminiszerium határozata folytán a Kremsb. állomásozó műszaki csapatok igazgatósága fogja, — természetesen a vállalat költségén, — e robbantásokat tanulmány- és gyakorlatképen, újabb robbantó módszerek alkalmazásával, eszközölni. A budapest-zimonyi vasút vezér-építkezési vállalata, azon törekvés által vezéreltetve, hogy mindent, ami a vasútépítéshez kívánatik, magában Magyarországon szerezzon be, a közlekedési miniszerium intenciójának — bárha szerződés szerint erre egyáltalában nincs kötelezve és a „Compagnie Fives-Lille”, nagy francia vasgyáraiban az anyagot olcsóbban kaphatná — az újvidéki Dunahid összes vas munkáinak szállítást egy ma kötött szerződés alapján a m. k. államvasutak gépgyárainak és az osztrák államvasut resicai műmüveinek adta át. E szállításra vonatkozólag, hosszadalmas tárgyalások után csak ma volt határozat hozható, miután a közlekedési miniszerium, illetve a műszaki tanács csak most hagyta jóvá a bemutatott híd szerkezeti terveket. A vaszerkezet sulya két millió kilogrammra rug. E Dunahid ennélfogva egyike a legnagyobb folyami hidaknak s a monarchia minden eddig épített hidjai közt a legnagyobb hid nyílásokkal fog birni.

Zomborból a bezdáni gőzhajó állomásra f. hó 20-tól kezdve naponként Spitzer Bernát kényelmesen berendezett társas kocsija közlekedik.

Csöd van hirdelve Balázs Dániel szabadkai lakos ellen, bej. jul. 12. Csödbiztos: Orsai Vilmos tsvzéki bíró, tömeggondnok: Lenárd István ügyvéd.

Beküldetett. Bikár Simon, tekintélyes kereskedő, a helyi boltosokat értekezletre hívta össze, melyen a vasárnap délutáni boltbezárás iránt egyhangú megállapodást iparkodott létesíteni. A resolútióban mind megnyugodtak kivéve Sztojkovits Zak. G. kereskedőt, aki cipőraktárt is tartván, csak az esetre ígért szolidaritást, ha a suszterek is munkaszünetet tartanak vasárnap délután. Ez persze kivétel és a kereskedők befolyási körén kívül eső kérdés lévén, a kereskedelmi ifjúság egy ember szűkkeblűsége miatt megint elesik attól, hogy a pihenésre rendelt hetedik napon társas érintkezésben keressen és találjon jól kiérdemelt üdülést. Sajnos!

A bermaiás szentségének kiosztása előtt vasárnap reggel 9 órakor a rom. kath. plebánia-templomban a kalocsai érek esendes misét, s utána a szó-zékről beszédet mond. A mise alatt makedvelői urhölgyekből és a dalárdából alakult vegyeskar Zangl Józsefnek egy rövid latin miséjét énekl.

Apatin Feljegyezni méltónak tartom a f. hó 4-iki (vasárnap) meglehetősen jól sikerült junialist, melyet a helyben már 24 év óta itt működő dalárda — úgy magának mint kedves vendégeinek kellemes órákat szerzendő — rendezett. Valóban sajnálatra méltó körülménynek tartom, midőn a zene terén azt a pangást kell tapasztalnom, hogy a daltársulatok irányában a közönség részvétlensége karöltve jár egyes tagok egye-

netlenség káros voltával, mi a dalárdáknak gyengítését, de mi fő, legtöbb esetben azoknak dissolutióját is szokta maga után vonni. Példa erre számtalan van: egyet a többek közt csak Baját említem (mert hisz én is oda való vagyok) még sajnósbab az, hogy e pangást már anyamegyénk több városaiban is tapasztalhatjuk.

Ezuttal ugyan nem szándokom Bajának és egy pár hozzá hasonló városoknak e téren tanusított hideg érzelmeit felhevíteni; hanem az apatini dalárda által rendezett junialistról szólni van tervemben. Itt hál' az égnek, kissé másképp van, nem tekintve egyes pártos embereknek antipathiját a dalárdával szemben. Itt a dalárda működése Ingulekshoffer József karmester ur fáradságos buzgólkodásának ugy a derék alelnök Kék Lajos, mint a szépet és jót mindenkor buzgón pártoló dr. Schmausz Antal uraknak lelkesítő szavai hatása következtében szép virágzásban halad elő. És ezen virágzásnak tavaszi gyümölcsét ime már a mult vasárnap élvezük is. Hanem most térjünk át a tulajdonképeni tárgyra a junialis leírására, rövid jellemzésére. A dalárda zászlaja alatt sorakozva in corpore trombita szó harsogása mellett 1/3 órakor indultunk el a dalárda helyiségéből az ünnepély színhelyére, de a menetet per pedes csakis a város végeig tartott, hol a rendelkezésünkre álló kocsiakra felülvén, csakhamar elértük az ugynevezett „Habereck” nevű szép tölgyes erdőt, hol a jégben hűtött sör itató itálából igyekeztünk a nap melege következtében elbágyadt tenor és bassus hangjainkat kissé fel frissíteni. A hely, mely elénk tárult négyzög alakú, északi, nyugoti és déli oldalról tölgyfák által van körülveve, míg a negyedik keleti oldala a szántóföldekkel vis a vis helyzetben volt látható. A tánc hely pedig valódi technikával kidolgozott kör alakban színes lampionokkal körülveve vonta magára az érkezők figyelmét. Szóval minden szépen és pompásan volt berendezve. Négy óra tájban pedig ugy a helyi mint a vidéki haute vuole az ünnepély színhelyén volt látható, mire a mulatság megkezdve illette a dalárda által „Isten áldd meg magyart” éneklésével megnyitva lön. Ezután az ének táncal változva mulattatá az egybegyűlt vendégeket. Hogy pedig kellő világot vessék ama „meglehetősen jó” szóra, mellyel a bevezetésben énelem kellett, annak okát korántsem a feszült magatartásban vagy a büszkeség hordta uszályokban, hanem a fiatal táncosok kevés létszámában kell keresni. Elég legyen ha mondom, hogy még 15 jó táncos elfért volna. A jövőre ezen blamázs kikerülése végett jó lesz t. bb figyelmet fordítani. A kik pedig ott voltak, egyet kettőt kivéve, ugyancsak rá tették amugy magyarosan. No de a reményt felülmúló számban még a vidékről is megjelent bájos hölgyeknek tánc-kedvét nem lehet teljesen kielégíteni. A bean mondeből összeállított díszes koszorú tavaszi virágai-ból ott voltak a következő bájos hölgyek: Alfyódy Berta, Bodnár Piroška, Dombóvits Katia és Róza, Ertl Karolina (Szontáról), Glatz Elis, Hesz Fani, Jordán Fánika, Knezy Bella és Mariska, Marekovits Julia és Berta, Payerle Teréz, Rozner Róza és Malvin, Rohrbacher Berta, Szabácsy Karolin (Zomborból), Tasnády Julia, és Will Fani. Ennyit a junialistról. D. . 7.

Topolyán Takács Imre gazdát a szomszédja szövíta közben szonika agyonvágta.

Új magyar. Beller Béla óras, ki Stáistny Zrinyi-utcai órasüzletét átvette, a német boltfeliratok számát egygyel kevesbítette.

Baja. 15-én a közgyűlés Scultéthly István ügyvédet árvaszéki ülnökké és h. elnöké csakugyan megválasztotta. — Ugyanekkor július 5-ig terjedő határral egy adóügyi tanácsosi, egy földadó nyilván-tartói és egy orvosi állomás kihirdetése határozottat. Másnap szeretett főispánunk és bájos neje gyönyörű estélytadtak. — A 200000 fros vasuti kölcsön felvétele engedélyeztetett. K.

Penteken József főheceg, Gräff altábornagy és br. Nyári udvarmester kíséretében Szabadkára érkeztek.

A muzeumnak Krätzbach Károly titeli és Weszelovszky Antal szabályi lakosok több római és egyéb ezüst és bronz érmét ajándékoztak.

A mult héten kétszer is volt kisebb jégeső. Tekintettel arra, hogy a termés szépen mutatkozik, még mindig okosan tesz, aki gabonáját jég ellen biztosítja.

Rajkiállítás A főgymnasium egyik termében a Csarsch-féle házban Kovacsits Jenő rajztanárral kiállította a tanulók sikerültebb rajzait. A szép ügyességre válló munkálatok között a következő tanulókén akadt meg szemünk: I. oszt. Papp Mihály, Cettler István, Jovanovits György, Stern Károly, Fisc. l. Béla, Szemző István stb. II. oszt. Kolarits István, Nagy Aladár, Pukács Gyula, Lang Gyula, Szabadka Károly, Beck Henrik stb. III. oszt. Spitzer Adolf, Urszó Antal, Rauschenberger Gyula, Graiz Ferenc, Marianovits Uros, Horváth Béla stb. IV. oszt. Matzitz Pál, Buják József, Szemző Dezső, Perisits István stb. A nagy közönség szíves figyelmét felhívjuk e naphosszat nyitva álló érdekes kiállításra.

Az alsó tiszai átmetszésekben 200,000 köbm. földmozdítás és 450,000 köbm. kotrás végrehajtása céljából a közm. és közlekedésügyi miniszeriumban június 28-án déli 12 órakor zárt ajánlati tárgyalás tartatik; bányópénz 5%.

Új-Verbaszon rózsakiállítás készül. (Bővebben jövőre.)

Cirkusz. A megyeház téren óriási faalkotmány ágaskodik. Benne 31 lóval felszerelve, 32 férfi és 27 női tagból álló társaság mulattatja a közönséget. Eddigelő 4 előadás volt, melyek sem érdekességben, sem újságban nem hagytak fen kívánni valót. Különösen ajánljuk a sportkedvelő közönség figyelmébe ezen vidéken igazán ritka társulatot.

Interpellatio Gertinger Adolf urhoz, mint „a Zombori könyvtár” igazgatójához. Miután a kiküldött bizottságok munkájukat már hetek előtt elvégezték s megbízatásuk határideje lejárt: miért húzza — halasztja a közgyűlés összehívását? A könyvtár érdekében van-e ezen halogatás? Ha nincs — és mert nincs — van-e szándéka legkésőbb tíz nap alatt (mert a közgyűlés hétköznap is megtartható este felé) összehívni a közgyűlést? Tíz könyvtári tag.

Újvidéken a Vörös kereszt egylet megalakult, elnöké Hiersch Tivadar lovag választott.

Grünbaum Sándor óbecsei birtokos eljegyezte ugyanott Engelmann József leányát Laurát Mindkét

család az alsóvidéki legmagyarabb zsidócsaládok közé tartozik.

Kelabian Balázs P. Antal szabadkai lakos, Mária szobrot, Popolyán Prokecz Antal birtokos pedig a templom-téren szép keresztet emelt.

A „Vörös kereszt” egylet elnökül Sándor Béla főispán urat, nőelnökül Latinovits Jánosné urnőt választotta. Crescat, floreat!

Apatin. F. hó 14-én d. u. 5 órakor nagyszerű gyászszertartás s menetnek volt városunk tanuja. Ugyanis akkor késértük örök nyugalomra boldogult Fernbach szül. Beninger Zsuzsannát a dúsgazdag föld-birtokos s gabnakereskedő Fernbach Antal kedves érenyeiben gazdag nejét. Huszonnégy unoka gyászolja a 71-ét élt drága halottban nagyanyját. A temetésen jelen volt az összes helyi értelmiség s majd nem az egész nép. Vidékről itt láttuk kedves alispán urunkat Zomborból, Ertl Jánost Szontáról, Lelbach N. Cserevenkáról és sok másokat. — A gyásznékeket a helybeli dalárda énekelte, ritka szabattossággal. Másnap 8 órakor tartatott meg a helybeli templomban az ünnepélyes gyászmise. Zsufolásig telt meg templomunk azokkal akik a ritka jószágú vallási s polgári érenyeiben egyaránt gazdag halottnak lelki üdvéért esedeztek az irgalmasság atya zsámolyánál. A. ö. v. f. n. D. . .

Alapszabálymegerősítés. A bácsalmási polgári kassinó alapszabályai m. kir. belügyminiszerium által a bemutatási záradékkal ellátattak.

Csödbhirdetmény. Lederer Vilmos martonosi lakos ellen, bej. július 16. Csödbiztos: Orsai Vilmos tsvzéki bíró, tömeggondnok: Szabó László ügyvéd. Bácsitts Mária óbecsei lakos ellen, bej. július 27. Csödbiztos: Alexits Gyrgy tsvzéki bíró, tömeggondnok: Csupor Gyula ügyvéd.

Az óbecsei „magyar gazdasági társulat” június 18-án rk. közgyűlést tartott, melyen a társulat „Bácskai Gazda” c. közlönyének költségei fölött tárgyaltak.

NYILTTÉR. *)

Zombor, 1882. június 19.

Folyó hó 22-én délelőtt lesz megtartva intézetemnek ez idei, és egyszersmind utolsó vizsgája; kézi munka kiállítás nélkül.

Ezen alkalommal illőnek tartom nyilvános köszönetet mondani azon tisztelt úri családoknak, akik tizenhárom évi Zomborban működésem ideje alatt leányaik taníttatása, és nevelésével megbízta. Sokra becsültem megtisztelő bizalmukat és mindig büszke leszek annak tudatával, hogy hasznos, bár fáradságos nevelési pályámon némi elismerést is arattam.

Néhány nap mulva elköltözöm Zomborból; ezért barátaimat és ismerőseimet kérem, engedjék el nekem a szokásos bucsulatogatásokat; tartsanak emlékezetükben és ne vonják el a távolban is tölem eddig tanusított szerefeteket.

Maradtam tisztelőjük

Mokry Amália.

Kérdés a honvédelmi ministerhez!

Valjon a m. kir. esendőség gyalogságának járe- előfogát; ha jár, miért nem látta el a Minister ur őket fogomány átalánnyal; ha nem jár, mi jogon merik azt igénybe venni; talán azért, hogy magukat a gyalogolástól megkímélik és az adózó polgárok terhére 1 frt 4 kr. fuvarbért ketten is egy két mérőföldes állomást megutazhassanak. I.—s.

Nyilvános köszönet.

Mindazon ismerősöknek és jóbarátoknak, kik boldogult felejtheten férjem gyászos elhunytá alkalmából részvénytárgyalatokkal enyhítették agyonsebezett szívem sajnó fájdalomát; valamint azoknak, akik utolsó útjára végtisztességből kikisérték: magam és mélyen sujtott családom nevében ezennel hálás köszönetemet nyilvánítom.

Ada, 1882. jun. 14.

Pavlovits Katalin

1198. sz.

Másolat.

fény. 1881.

Ő Felseje a király nevében az apatini kir. járásbíróság rágalmasz vétségével vádolt Kátánits Mladen és Kátánits Milorád ó sztpári lakosok elleni fenytői ügyben az alul-irott napon és helyen következőképen ítélt:

I-ső renden vádolt Kátánits Mladen 48 éves, görög keleti vallású, földmivelő s volt községi bíró, irni, olvasni szerbül tud, 25 fnt pénzbírsággal már büntetve volt; és II-od renden vádolt Kátánits Milorád 24 éves, görög keleti vallású, földmivelő az I-ső r. vádolt fia, irni, olvasni szerbül tud, büntetve még nem volt.

Placszó Döme Ó-Sztpár községi jegyző személye ellen elkövetett, a b. t. k. 258. §-ában minősített rágalmasz vétségében vétkeseknek nyilváníthatnak, és ezen törvényszakas alapján I-ső renden vádolt Kátánits Mladen 3, három havi fogház és 300, háromszáz forint; II-od renden vádolt Kátánits Milorád pedig 2, két havi fogház és 200, kétszáz forint pénz büntetésre ítéltetik.

Tartoznak vádlottak ezen ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett a b. t. k. 27. §-ában körülírt célra fordítandó pénzbüntetését megfizetni, melynek behajthatatlansága esetében a btk. 53. §-a alapján, minden 10 frtra egy napot számítva, I-ső r. vádlottra mellékbüntetésképp ki-

*) Az e rovataban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

szabó
kiszab
átvált
sen a
get, a
külön
tára
ezen i
az eli
ban m
1881.
varán
nem
r. vá
nyilat
közse
este p
válló
hogy
zett B
r. vá
helye
kozot
gyujt
hogy
Döme
átnéz
litási
hó 27
jegyz
jelen
tatta,
válló
vágy
kihall
Zsvik
felesé
volna
a falu
Placs
egyéb
zolja.
korcs
mond
Döme
mert
a ker
esküd
galma
hető

Hirdetmény.

szabott 300 frt 30, harminc, II-od r. vádlotra kiszabott 200 frt pedig 20, husz napi fogházra átváltoztatik.

Tartoznak továbbá vádlottak egyetemlegesen a tanúk részére megállapított 14 frt költséget, a fogház élelmezési költséget pedig külön-külön a magyar kir. kincstárnak megtéríteni.

Egyszersmint a sértett fél kifejezett kívánatára a btk. 277. §-a alapján megrendeltetik, hogy ezen ítélet egész terjedelmében, indokaival együtt az elítéltek költségére „Bácska” című Zomborban megjelenő heti közlönyben közétéssék.

Indokok:

A feljelentés és a vizsgálat adatai szerint 1881. évi augusztus hó 13-án 1-ső r. vádlott udvarán, ennek zab-asztaja kigyuladván, a hon nem volt és estefelé a szállásáról haza jött 1-ső r. vádlott nyilvánosan, többek hallatára akként nyilatkozott, hogy a zab-asztagot Placsó Döme községi jegyző gyújtotta meg. Ugyanazon napon este pedig Mártly Fülöp csárdája előtt II-od r. vádlott többek jelenlétében szintén azt beszélt, hogy a kérdéses zab-asztagot ugyancsak nevezett Placsó Döme jegyző gyújtotta meg; Iső r. vádlott beismeri, hogy a jelzett időben és helyen nyilvánosan többek hallatára ugy nyilatkozott, miszerint az ő zab-asztagját nevezett jegyző gyújtotta meg, indokolja ezen állítását azzal, hogy feleségétől hallotta, miszerint ez, Placsó Döme szomszédját az nap délután az ő udvarára átnézni látta és bizonyítékul kijelenti, hogy állításának valóságára megesküdni kész.

Beismeri továbbá Iső r. vádlott, hogy azon hó 27-én Klapka Pál koresmájában a tárgyalási jegyzőkönyvben vádló által megnevezett 10 tanu jelenlétében ugyancsak ismételve azt hangoztatta, miszerint az ő zab-asztagját Placsó Döme vádló gyújtotta meg.

Hogy Iső rendű vádlott szándékosan, ártani vágyva rágalmozta vádlót, kiderül a hit alatt kihallgatott özv. Aperlits Krisztina és Vucsenov Zsivkó vallomásából, mert mielőtt hazaért és feleségével beszélt, s a tüzet a hely színén látta volna, a szállásáról lóháton hazafelé nyargalva a falu utcáján hangoztatta, hogy zab-asztagját Placsó Döme jegyző gyújtotta meg.

II-od rendű vádlott szintén beismeri, de egyébként hit alatt kihallgatott 4 tanu is igazolja, hogy a tüzeset napján este Mártly Fülöp koresmája előtt nyilvánosan többek jelenlétében mondogta, hogy a kérdéses zab-asztagot Placsó Döme vádló gyújtotta meg, mondta pedig azért mert anyjától hallotta, hogy azon napon vádló a kerítésen átnézett, és hogy állítása való, megesküdni kész.

Tekintve, hogy a btk. 258. §-a szerint rágalmozás vétségét követi el s 6 hónapig terjedhető fogházzal s 500 frtig terjedhető pénzbün-

etéssel büntetendő: ki valakiről többek jelenlétében olyan tényt állit, mely valódsága esetében az ellen a kiről állitattott a büntető eljárás megindításának okát képezne vagy azt a közmegevetésnek tenné ki; tekintve pedig, hogy a btk. 422. §-a szerint a gyujtogatás büntette a büntető eljárás megindításának okát képezi; vádlottak tehát az által, hogy saját beismeréseik és a tanu vallomások által teljesen igazolva vádló Placsó Dömeről többek jelenlétében a gyujtogatás tényét állitották, rágalmozás vétségét követvén el, ebben vétkeseknek kimondandók és az ítélet szövege szerint marasztalandók voltak.

A büntetés mérvének kiszabásánál tekintetbe vétetett, hogy vádlottak a rágalmozás vétségét a megyei közigazgatási hatóság egyik közege a községi jegyző ellen követték el, s ez által a községi lakosságban a jegyzőjük iránt tartozó tisztelet, szükséges és megkívántató bizalom, tisztviselői tekintélyt és közbecsülést támadták és rendítették meg és őt a közmegevetésnek tették ki. Sulyosító körülményül vétetett Iső r. vádlottnál, hogy a rágalmozás vétségét kétszer különböző időben és helyen követte el, és hogy bíró viselt egyén lévén, nagyobb értelmi képességénél fogva rágalmozó állításának hord erejét és következményeit előre beláthatta; sulyosító körülményül vétetett még helyhatósága által kiállított bizonyítvány szerint igazolt rossz előlelete s hogy testi sértés miatt már bírsággal büntetve volt; enyhítő körülményül vétetett azon ijedség okozta lelki felindulás, hogy a tűz saját vagyonát érte.

II-od r. vádlottnál pedig sulyosító körülményül vétetett rossz erkölcsi bizonyítványa, és enyhítő körülményül fiatal kora és hogy még büntetve nem volt.

A tanu és fogház élelmezés költségeiben marasztalás, a büntető ítélet rendszerinti következményein alapul.

Ezen nyomban szóval meghirdetett ítéletben vádló megnyugodott, vádlottak pedig az ellen a vétkeesség kimondása s a büntetés mérvére nézve is fellebbezésüket szóval bejelentették. Apatinban, 1881. évi augusztus hó 31. Dömötör Hugó kir. jbiró, s. k. Jellmann Alajos jegyzőkönyv vezető, s. k.

A hivatalos másolat hitelül Apatinban, 1882. június hó 1-én.

Furman Gyula
bir. kiadó.

Másolat.

39595. sz.

B. 1881.

Ő felsége a király nevében a budapesti kir. ítélő tábla, rágalmozás vétsége miatt vádlott Kátánits Mladen és Kátánits Milorád elleni ügyet, melyben az apatini kir. járásbírósg 1881. évi augusztus hó 31-én 1198/B. 1881. sz. a. ítéletet

hozott, mindkét vádlott részéről bejelentett fellebbezés folytán 1881. évi december hó 29. napján tartott nyilvános ülésében vizsgálat alá vevén, következőleg ítélte:

Tekintve vádlottak fedetlen előéletét, ugyan feszült viszonyt, mely magánvádló és vádlottak között fenn áll, valamint azt is, hogy saját zab-asztagjuk elége miatti ijedség és lelki felindulás közvetlen behatása alatt ejtették ki magánvádló ellen a rágalmozó szavakat, az első bíróságilag kiszabott fogház és pénzbüntetés leszállitattik és pedig I. vádlott Kátánits Mladen egy (1) havi fogházra és ötven (50) frt pénzbüntetésre, behajthatlanság esetén ujabbi tíz (10) napi fogházra — Kátánits Milorád II-od rendű vádlott pedig két (2) heti fogház és huszonöt (25) frt pénzbüntetésre, behajthatlanság esetén ujabbi öt (5) napi fogházra, ugy az első bírósági ítéletben részletezett díjak és költségek megfizetésére ítéltetnek.

Egyéb részeiben az első bírósági ítélet indokaiból helyben hagyatik.

Budapestben, 1881. évi december hó 29-én.

Vaykay Károly s. k. Madaras Lipót s. k.
alelnök, elnökö.

A hivatalos másolat hitelül

Apatinban, 1882. június hó 1-én.

Furman Gyula, bir. kiadó.

2147. sz. B.

Másolat.

Ő Felsége a király nevében a magyar kir. Curia rágalmozás miatt vádlott Kátánits Mladen és fia Kátánits Milorád ellen az apatini kir. járásbírósg előtt folyamatba tett s ugyanott 1881. évi augusztus hó 31. 1198. sz. a. a budapesti kir. ítélő tábla által pedig vádlottaknak fellebbezésére 1881. évi december hó 29-én 39505 sz. a. elintézett fenyítő ügyét, vádlottaknak további fellebbezése folytán 1882. évi május hó 2. napján tartott nyilvános ülésében vizsgálat alá vevén, következő ítéletet hozott:

A másodbírósgai ítéletben felhozott enyhítő körülményekre való tekintetből, Kátánits Mladen vádlottra rótt 50 frnyi pénzbüntetés 25 frtra, Kátánits Milorád vádlottra pedig a 25 frnyi pénzbüntetés 12 frtra leszállitattik, mihez képest a pénzbüntetés behajthatlansága esetén első rendű vádlottra további három (3) napi, másod rendű vádlottra pedig két (2) napi fogházra átváltoztatik, s ily változtatással egyebekben a kir. ítélő táblának ítélete felhozott és elfogadott indokainál fogva helyben hagyatik.

Kelt Budapestben 1882. május hó 2-án. Mailáth György, sk. Matyasovszki Lipót előadó sk. (p. h.)

A hiv. más. hitelül Apatinban, 1882. jun 1-én.

Furman Gyula, bir. kiadó.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNAR ISTVAN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

A zombori rom. kath. egyház-pénztár-kezelőség által, ezennel köz tudomásra hozatik, miszerint a plébániának és mellékpüületében lévő

1. 2. 3. 4. 5. 6. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 17. 18. 19.

20. 21. 22. 23. számú bolthelyiségek folyó évi

június 28-án reggeli 9 órakor, az egyház

pénztári irodájában, árverés útján a legtöbbet igénylőnek 1882-ik évi november 1-től 1885-ik évi október 31-ig szóló időtartamra bére adatni fognak.

Az árverési feltételek a pénztári irodájában megtekinthetők.

Zombor. 1882. évi június 10-én.

2-1 A rom. kath. egyház-pénztár-kezelőség.

Egy igen jó karban lévő négyhavas járgány-öselőgépjutányos ár mellett eladó Roheim testvéreknél.

160. sz. 1882.

Árverési hirdetmény.

Ahlyrt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a zombori tekintetes kir. járásbírósg 2310. számú végzése által Verna Jakab brszótóváci lakos Makk A. zombori cég ellen 820 frt tőké, ennek 1882. évi április hó 15 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összegesen 49 frt 80 kr. perkölttség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felől és 1216 frt 50 krra becsült különféle szövet és ruhakelmék, kész férfi öltönyök, varrógép, butor és ágyneműekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Mely árverésnek a 2398.2558. 1882. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Zomborban Falcione-téle 170. ház sz. a. üzleti helyiségben leendő eszközösére 1882-ik évi június hó 30-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megfigyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésben, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet igénylőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1882-ik évi június 16-án.

Oláh János,
kir. bírósági végrehajtó.

1289. sz. 1882. évi.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Buzadics Jasin Milica zombori lakosnak — Bandobranszky Péter zombori lakos ellen 60 frt tőke, ennek 1878. március 1-től járó 8% kamata, 11 frt 26 kr per, 6 frt 80 kr. végkövetényi, becsési fogamatossági 14 frt 70 kr., ugy len követényi 10 frt 60 kr. megállapított és még fölmerülendő költség iránti ügyében a zombori 4511. sz. fjkvbeli A. § (24032—24033) hr. 791. §. sz. leégett szállás 703 ^{1/12} §-al területt 120 frtra, — 22763 hrsz. 1273 ^{1/12} §-al 159 frtra, — 23093 hrsz. 571 ^{1/12} §-al 58 frtra, — és 23716—23717) hrsz. 800 ^{1/12} §-al 100 frtra becsült bírószélekre az árverés elrendel-tetvén, ugyanazon ingatlan 1882. augusztus hó 19-ik napjának délelőtti 10 órajakor a kir. telekkönyvi hatóság szokott helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a kiküldött árón alul is el fog adatni a következő feltételek mellett:

1. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan főtti becsáruának 10% át készpénzben a kiküldött kezéhez letenni.

2. Vevő köteles a vételart két egyenlő részletben és pedig az első felet az árverés napjától számítandó egy hó alatt, a második felet ugyanazon naptól számított három hó alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az 1881 évi 39425. sz. a. bírói letétek kezelésére nézve kiadott rendelkezésben meghatározott módokat mellett a zombori m. kir. adó, mint bírói letéti pénztárnál befizetni: a bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni.

3. A tulajdonjog bekebelezése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból eszközöltetni. Az átruházási költségek — és az árverési naplót fogva az adó is vevőt terhelik.

4. A vevőnek vételi bizonyítványt az 1881. LX. t. c. intézkedései értelmében csak az esetben fog kiadatik, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt az idézett törv. cikk 187. §-a intézkedésének megfelelő utóajánlat nem tétetik.

5. A be nem vetett földrészelet és ház azonnal, a bevetettek pedig csak a letakarítás után vehetők át.

6. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenné, a megvett ingatlan az érdekeltek felek bármelyikének kérelmére, az 1881. LX. t. c. 185. §-a értelmében vevő veszélyére és költségére, — bánatpénzének elvesztése mellett ujabbi árverés alá bocsáttatni fog.

Zomborban, a kir. törvényszék telekhatósága 1882. május 19-én.

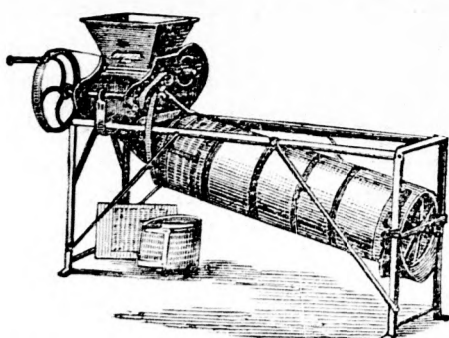
Széchényi József,
kir. törvényszéki elnök.

1-1

GUTJAHR és MÜLLER

első budapesti Trieur és rostalemez-gyár.

Ajánlják min-
allitáson kitunte-
kat, különösen
köny és konkoly
különféle gabna-

den gazdasági ki-
tett gyártmányai-
Trieuroket buk-
kiválasztására a
nemekből.

Egyedüli bizományi raktárt Zombor és környéke számára tartunk

RAICHL JÁNOS

vaskereskedőnél Zomborban.

kinél ezen Trieureink eredeti budapesti gyári áraink szerint kaphatók.

Budapesti gyári áraink a következők:

1. a. sz. Trieur szelelő nélkül 65 ft, szelelővel 75 ft.	
1. sz. " " " 85 " " 95 "	20-3
2. sz. " " " 130 " " 150 "	
3. sz. " " " 160 " " 180 "	

1697. szám.
kig. 1882.

Alsó I-ső járási szolgabíróság.

Pályázati hirdetmény.

Vajszka, Bogyán, Plávna, Novoszello és Déronya közegészségi körben az orvosi állomás leköszönés foly-
tán üresedésbe jöven, — annak betöltésére pályázat
hirdetjük, s a választásra határidőül a körorvos szék-
helyére Vajszkára 1882. évi július hó 3-ának delelőtti
10 óraja tűzetik ki.

A pályázni szándékozók felhívának, miszerint
ebbeli folyamodványukat az 1871. évi XVIII. t. c.
74. § a és az 1876. évi XIV. t. c. 143. § a értelmében
felszerelve, alulírott szolgabíróshoz a választásra ki-
tűzött napot megelőző napon okvetlen benyujtsák, mint-
hogy a választási napon beérkezendő kérvények figye-
lembe vételini nem fognak. — A megválasztandónak
a szláv nyelv bírása okvetlen szükséges. — Az állomá-
ssal következő javadalmazások vannak egybekötve:

Vajszka községetől: évi 80 ft fizetés, nappali 30,
éjjeli 50 kr. látogatási díj.

Bogyán községetől: évi 50 ft fizetés, nappali 30,
éjjeli 50 kr. látogatási díj.

Plávna községetől: évi 90 ft fizetés, a megha-
tározott napokon 50 kr., ezen kívül 1 ft látogatási díj.

Novoszello községetől: évi 90 ft fizetés, a megha-
tározott napokon 50 kr., ezen kívül 1 ft látoga-
tási díj.

Déronya községetől: évi 90 ft fizetés, a megha-
tározott napokon nappali 50 kr., éjjeli 1 ft, ezen kívül
ennek kétszerese vagyis nappali 1 ft, éjjeli 2 ft lá-
togatási díj.

A megválasztandónak székhelye Vajszka. Köte-
lezetik a megválasztandó a köréhez tartozó községek-
ben minden heten egy meghatározandó napon megje-
lenni; az át- és visszazáró táshoz az illető község tar-
tozand előfogatot előállítani. — Az állomás lehetőleg
azonnal, de legkésőbb augusztus 1-ig elfoglalandó. —
Az orvostudorok előnyben részesülnek. — A válas-
ztásnál, az 1876. évi XIV. t. c. 144. §-ának rendelkezé-
séhez képest a megye tek. alispánja által 1876. évi
10371. szám a kiadott határozat értelmében a körlöz
tartozó községek közül Vajszka $\frac{2}{10}$, Bogyán $\frac{1}{10}$, Plávna
 $\frac{2}{10}$, Novoszello $\frac{2}{10}$ és Déronya $\frac{3}{10}$ arányban vesz-
nek részt.

Bács, 1882. május hó 23-án.

Szabó ur helyett
Lánczkor Antal,
segédszabó.

3-3

Birtokeladás.

A bezdáni uton, a városhoz közel fekvő,
22,300 hold ténfogatú JAKOBB-fele szállási föld,
épülettel együtt, előnyös feltételek mellett sza-
bad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad özv. Jakobb Jó-
zsefné (lak. Szelencsében Prokopp-fele házban, a
fehér galamb átellenében) és Lippert Ferenc
ügyvéd (lak. Basa utca.)

3-1

194. szám.
1882.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.
c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a
zombori tekintetes kir. járásbíróshoz 777/1882. számú
végzése által Neuwirth testvérek bajai cég mint vég-
rehajtó javára Basch et Klein szivaci keresk. cég
ellen 400 ft tőke, ennek 1882. év január hó 25-ik nap-
jától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 78 ft
69 kr. perköltetés követelés erejéig elrendelt biztosítási
végrehajtás alkalmával bíróságilag lefoglalt és 1070 ft-ra
beesült faárúk, u. m lécek, deszkák és tetőszindelyek-
ből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3033/1882. sz. kiküldést ren-
delő végzés folytán a helyszínén, vagyis Ó Szivacsnál
alperesi cég raktárában leendő eszközzésére 1882. évi
június hó 28-ik napjának delelőtti 10 óraja határidő-
ül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezen-
nel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érin-
tett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c.
107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul
is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881.
évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek sze-
rint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1882-ik évi június 14-én.

Cservenka Lajos,
kir. bírósági végrehajtó.

1-1

1166. szám
1882.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye Ó-Sztaár községében
oszt. ért. 500 ft évi fizetéssel egybekötött köz-
ségi aljegyzői állásra leköszönés folytán pályá-
zat nyitattik.

A választás 1882. évi július 6-án d. e. 9
órákor Ó-Sztaár községében fog megtartatni.

Pályázni óhajtok felhívának miszerint T.
Bács-Bodrogh t. e. megyék vizsgáló bizottsága
által a jegyzői hivatalnak, magyar, német és
szerb ajku községekben leendő viselésére képe-
sítettnek tett nyilatkoztatást és jó erkölcsi visel-
tet tanúsító okmányokkal felszerelt kérvényei-
ket 1882. évi július hó 3-ig mint a választást
megelőző napig alulírott előjárásnál benyujtsák.

Ó-Sztaáron, 1882. június hó 1-én.

Brezsovsky Vazul,

Sztankovits Lázár,

3-2

bír.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER

legtisztább égvényes

SAVANYU-KÚT

legjobb Asztali-és üdítő ital,

kitünő hatásnak bizonyult köhögéskor, gége bajoknál,
gyomor-és hólyag hurutnál.

ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).

Mattoni Henrik, Karlsbadban (Csehország).

40-16

Társas-kocsi közlekedés.

Van szerencsém a t. c. utazó közönségnek becses
tudomásra hozni, hogy

kényelmesen berendezett új

TÁRSAS- KOCSIM

f. évi június 20-ától kezdve
naponta Zomborból a bezdáni hajóállomá-
shoz és vissza

következő rendben közlekedik:

Zomborból Bezdánba d. u. 5 óra 30 perckor
csatlakozással a fölfelé menő postahajóval.

Bezdánból Zomborba a lefelé menő postahajó
megérkezte után.

Az indulás és érkezés Zomborban a »Vadászkürt
szálloda« előtt, Bezdánban pedig az állomásnál történik.

Menetdíj személyenként 1 ft 20 kr.; pod-
gyász 20 kilogrammig személyenként ingyen.

Jegyek előre váltandók

Spitzer Bernát

szállító üzletében Zomborban.